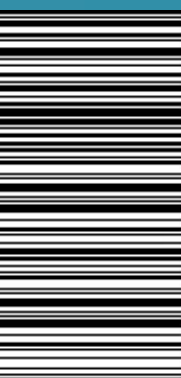

boui-boui

Boui-Boui 2007

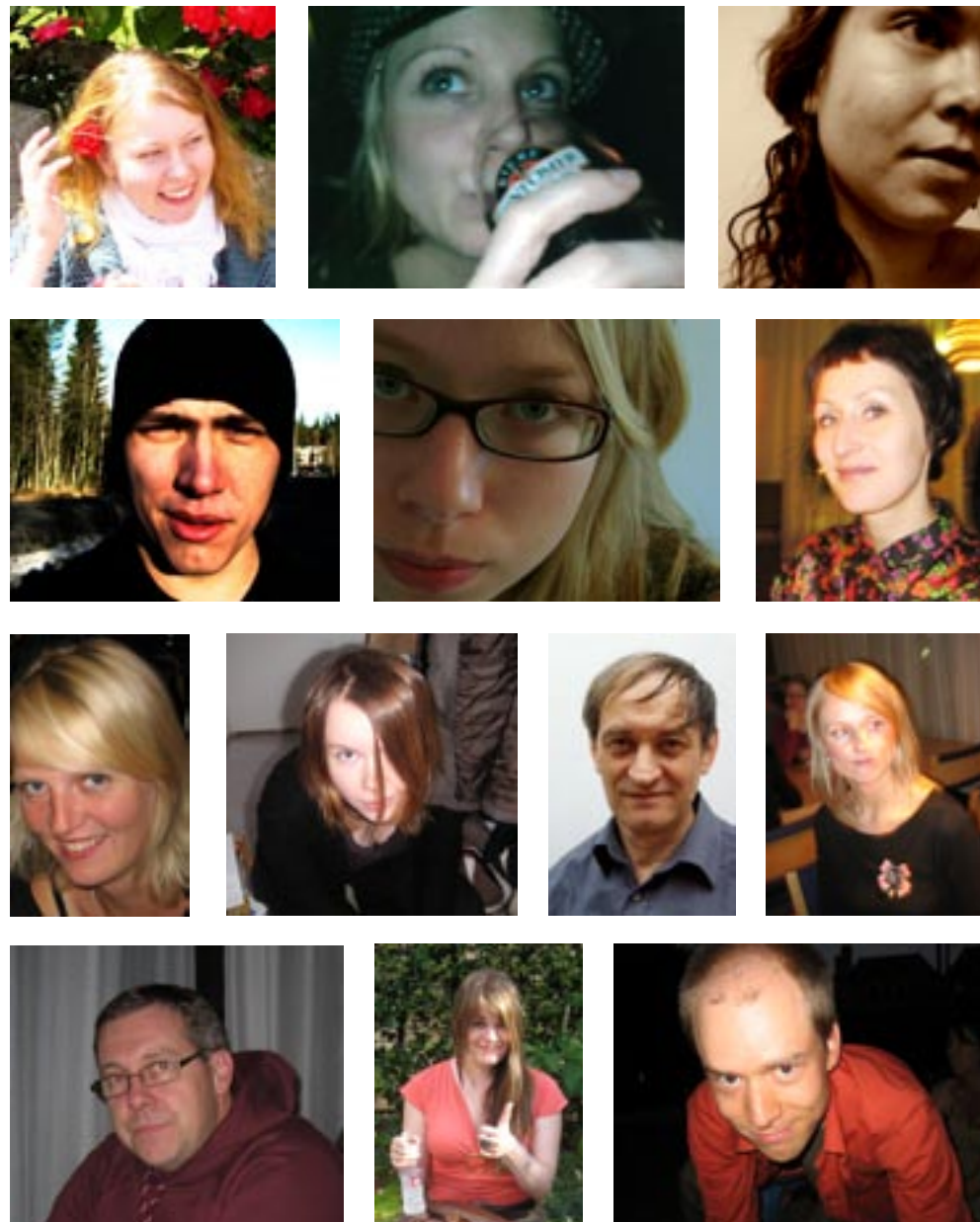
boui-boui

Magazine des étudiants de la philologie romane de l'Université de Jyväskylä 2007

Menu

Toimitus	4
Édito	5
Sarkozyn Ranska	7
Astérixin hallitus 2007-2008	8
”Ja sit mä olin niinku ihan sekasin”	10
Siellä missä unelmista tulee todellisuutta	12
Dramaattisia intentioita departementissamme	18
Terhon tunnustukset	19
Seikkailija Vivi-Ann Sjögren	20
Vaihdossa Nantesissa	22
Merkintöjä Nicaraguasta	24
Japani	26
Tämä on käsky!	28
« J’ai attendu l’hiver ! »	30
Donnailua Bolognassa	32
Serge Gainsbourg - Gallian Saarikoski	33
Klassikon jalanjäljillä	34
Runoja ”hyvin eurooppalaisesta, akateemisesta ja pohjoisesta maasta”	36
Le phoque gris du lac Jyväsjärvi	37
Beaujolais Nouveau 2007	38
BD	40
La vie en luxe	43

Toimitus

Annika Kauhanen, Venla Autio, Marju Reunanen
Miika Hämynen (taitto), Anne Uusitalo (kansi ja piirroksset), Sanna Virta (päätoimittaja)
Noora Anttila, Jaana Marin, Jean-Yves Malherbe, Varja Siirtola
Jean-Michel Kalmbach, Sara Malherbe, Aki Räsänen

Édito

Boui-Boui seikkailee jälleen!

Toden totta, vuoden 2007 Boui-Bouin teema, Sankareita ja seikkailijoita, sopii mainiosti arkitodellisuutta kiivaasti kaihtavalle toimitukselle. Huolimatta siitä, että suurimman osan aikaa syljeskelemme kotona kattoon tai lähettämme toisillemme olutpulloja Facebookissa, syvällä sisimmässämme haluamme olla tarunhohtoisia sankareita, mystisiä ja jännittäviä seikkailijoita. Yritystä ainakin löytyy: Japanin kapselihotelleista Nicaraguan mutakylpyjen ja Bolognan tyylikoulun kautta Disneylandin toiveiden valtakuntaan – romanistin tiet vievät mitä moninaisimpiin kohteisiin.

Suuria seikkailijoita edustaa myös Boui-Bouin haastatteleva kirjailija-näyttelijä **Vivi-Ann Sjögren**, joka on ehtinyt tehdä kotinsa niin moneen maailmankolkkaan, että tuskin itsekään pysyy laskuissa mukana. Vivi-Annin filosofiaa mukaillen: seikkailuja ei löydy etsimällä vaan vastaanottamalla. Ja mikä sitten määritellään seikkailuksi ja kuka sankariksi? Se lieenee jokaisen itsensä päätettävissä. Jokainen meistä luo oman todellisuutensa missä tahansa onkin, maailma on meille kaikille samalla yhteinen ja yksityinen. Boui-Boui voi vain hitusen raottaa verhoa, jonka taakse kaikki maailman seikkailut kätkeytyvät, loput saatte selvittää itse.

Vuoden 2007 Boui-Boui on varmuudella historiansa suurin ja mitä suurimmalla todennäköisyydellä myös kaunein (erityisesti toimituksen esittelysivu) julkaisu. Huiman nelivuotisen elinkautensa aikana Bouikkari on muuttanut muotoaan ja sisältöään ahkerasti, kuitenkin perinteitä, kuten fuksiaisia ja **Marcel Proust** – kyseilyä, unohtamatta. Boui-Boui on aina tekijöidensä summa ja sellainen sen kuuluukin olla. Soppa syntyy joka vuosi uudestaan, ja lopputulos on aina eri makuinen kuin ennen. Koska tämän vuoden Boui-Boui on omalta osaltani viimeinen, tahdon kiittää kaikkia vuosien varrella mukana olleita tekijöitä kuin myös uskollisia lukijoita. Boui-Boui on ennen kaikkea elävä perinne ja toivon, että se tulee sellaisena jatkuamaan hamaan tulevaisuuteen saakka. Tänä vuonna perinteen jatkumisesta saamme kiittää erityisesti Helsingin Ranskan kulttuurikeskusta, joka avokätisellä avustuksellaan mahdollisti näinkin tukevan annoksen seikkailu- ja sankaritarinoita.

Suurenmoisia seikkailuja itse kullekin toivottaen,

*Päätoimittaja
Sanna Virta*

Les 10 Mots de la Francophonie

Concours des étudiants francophones de Finlande 2008

Le plaisir de participer et... deux séjours en France à gagner !

Pour célébrer la XIIIème Semaine internationale de la langue française, le Centre culturel français de Helsinki (CCF) organise un concours national ouvert aux étudiants francophones âgés de 18 à 25 ans et inscrits dans une université ou un établissement d'enseignement supérieur de Finlande.

Le principe fédérateur de la Semaine de la langue française est de proposer une sélection de 10 mots, qui servira de fil conducteur à toutes les manifestations. Cette année, la thématique retenue est la rencontre avec les mots. Elle vise à célébrer cet outil social et affectif par excellence qu'est la langue et à tisser des liens entre les publics les plus divers qui trouvent, grâce à la langue française, une occasion pour faire connaissance et échanger.

Chacun des dix mots sélectionnés est une rencontre. Vous pouvez dès maintenant vous en saisir et vous préparer ainsi au mieux pour le rendez-vous de mars 2008 !

Concours : les 10 mots de la francophonie

Ce concours gratuit s'adresse aux étudiants francophones des universités et établissements d'enseignement supérieur de Finlande âgés de 18 à 25 ans.

Autour de 10 mots de la langue française sélectionnés par le ministère français de la Culture et de la communication, les participants sont invités à s'exprimer sur le thème de :

« Les mots de la rencontre »

en 25 lignes maximum, où apparaîtront au moins une fois chacun de ces dix mots :

apprivoiser boussole jubilatoire palabre passerelle
rhizome s'attabler tact toi visage

A partir de ce thème, toutes les productions sont possibles : rencontre avec les mots, avec des personnes, des lieux, des cultures, dans le temps et l'espace... L'imagination, la mise en situation, la qualité narrative et l'utilisation pertinente des 10 mots imposés valoriseront les productions.

Les résultats locaux du concours seront proclamés le 22 avril 2008.

Les deux premiers prix sont des séjours culturels en France au cours de l'été 2008, dont un pour un étudiant de première année.

Les participants sont priés d'envoyer leur production au plus tard le 20 mars 2008 à :

Concours des étudiants francophones Finlande 2008
Les 10 mots de la Francophonie
Ranskan kulttuurikeskus
Tallberginkatu 1 C 135
FI-00180 Helsinki

www.france.fi/ccf

La fiche de concours est disponible à partir de décembre 2007 sur le site internet du CCF.

Sarkozyn Ranska

- Minne ollaan menossa?

Uudistuksen tuulet puhaltavat Ranskassa, mutta tuulimyllyt ovat jumissa, pistävät suorastaan vastaan. "Hyperpresidentiksi" nimetty, nyt puolisen vuotta maata johtanut **Nicolas Sarkozy** on edelleen täydessä vauhdissa. Selvää ei vain vielä ole, mihin oikeastaan ollaan menossa. "Tahdon ranskalaiset takaisin töihin", "Korkeakoulutuksemme tulee kyetä vastaamaan sekä kansainvälisen kilpailun että nuorten työelämään sijoittumisen haasteisiin". Tässä muutamia esimerkkejä vaalilausahuksista. Vaan missä mennään puolen vuoden kulluttua vaaleista? Luulisi, että tämän miehen tohinalla asiat rullaisivat jo kovaa vauhtia eteenpäin, mutta onko suunta sittenkään aivan selvä ja saavutettavissa?

Ranskan tilastokeskuksen kyselyjen mukaan noin 60 % ranskalaisista on tyytyväisiä menneeseen presidenttiinsä, kun uudistuksista vasta ensimmäinen on mennyt läpi: isotulot ovat saaneet veroalennuksen – pidetään **Johnny Hallyday** Ranskassa! Niin, ja onhan sitten vielä se toinen uudistus, josta ei muistaakseni ollut niin paljon puhetta vielä vaalien aikaan: itse presidentti sai hiljattain 140 % palkankorotuksen, noin 8000 eurosta 18690 euroon kuukaudessa, jotta palkkaus olisi "nykypäivän tasoa". Katsotaanpa sitten miten siellä toisessa päässä, työläisten joukossa, halutaan rohkaista työntekoon: Sarkozy haluaa nostaa eläkeiän 50 – 55 vuodesta normaaliin 60 vuoteen niin sanotusta erikoiseläkejärjestelmästä nauttivilla aloilla (esimerkiksi junienkuljettajat, kaivostyöläiset ja liuta muita raskasta työtä tekeviä duunareita), jotta myös tulevaisuudessa valtiolla olisi rahaa maksaa heille luvutut eläkkeet. Tosin kysymys ei ole vain siitä, etteikö valtion budjetti kestäisi näitä eläkkeitä. Asia vaikuttaa hyvin monisyiseltä, ja median antaman kuvan perusteella valtio ei näyttäisi tässä kysymyksessä tarjoavan tarpeeksi porkkanaa kepin rinnalla. Tätäkö se "takaisin töihin" -lausahdus merkitseekin?

Vaan taisi tapahtua päinvastainen: nyt jäädään kotiin vastustamaan. Tätä reformia on yritetty ennenkin, vaan aina on jouduttu luovuttamaan. Viimeistään pitkälle venyvä liikennelakkojen edessä, jotka kykenevät lamauttamaan pääkaupungin totaalisesti. Lakko on työntekijöiden keskustelunavaus, kun päätökset tuntuvat satelevan ylhäältä alas. Lakkoilua voisi kutsua ranskalaisten kansallisureiluksi; jo villiinnytään, jos joku

haaveilee muutoksista tässä maassa. Työntekijät ja ammattijärjestöjen edustajat ymmärtävät uudistuksen tarpeen, mutta eivät hyväksy, että se vie heidän pussistaan. Työntekijät kyllä osaavat näyttää, millaiseen pulaan maa joutuu ilman heitä: esimakua liikennelakkoilun vaikutuksista saatiin lokakuussa, kun 24 tunnin lakko venyi parin päivän mittaiseksi. Toiseen lakkopäivään joukkoliikenteestä riippuvaiset eivät osanneet varautua kuten ensimmäiseen – otta-

malla töistä vapaata. Mutta ei hätää, myös koko kansan viihdettä oli luvassa: presidenttipari julkisti eronsa tuona "mustaksi torstaiksi" nimettynä ensimmäisenä lakkopäivänä, täytyihän kansalla olla muutakin ajateltavaa kuin itse lakko. Tätä kirjoittaessani on seuraava liikennelakko alkamassa kahden päivän kuluttua. Tällä kertaa loppua ei ole luvassa, ennen kuin yhteisymmärrys saavutetaan.

Toinen mediajulkisuutta keräävä lakkoi-lu tapahtuu yliopistoilla. Kesällä säädetty laki taloudellishallinnollisesti itsenäisistä yliopistoista on saanut opiskelijat liikkeelle kolme kuukautta jäljessä, kesäloman päätyt-

tyä ja opiskelijoiden herättyä vastatoimiin. Tunteet käyvät kuumina. Ranskalaiset opiskelijajärjestöt haluavat puolustaa vapautta ja tasa-arvoa: vapaa yliopisto takaa pääsyn kaikille ylioppilastutkinnon suorittaneille, eikä tätä oikeutta tule riistää rajoittamalla sisään kirjoittautuvien määrää pääsykokeilla. Tasa-arvon toteutumista uhkaa myös suunnitelma muuttaa rahoitusvaikeuksista kärsivät yliopistot yritysrahoitteisiksi, pois julkisen talouden harteilta. Tällöin "pehmeiden" tieteiden alat joutunevat vaikeuksiin rahoituksen löytämiseksi. Hallituksen ideana on saada koulutuksesta kilpailukykyisempää, vaikkei heillä olekaan suoria vastauksia aiheen nostattamiin kysymyksiin. Ei haluta esittää liian valmiita ideoita, koska epämääräisesti muotoillut ehdotukset on helpompi sujauttaa läpi. Vai olisiko sittenkin niin, ettei hallituksella itsellään ole ihan veden kirkasta kuvaa siitä, mihin ollaan menossa.

Jäämme mielenkiinnolla odottamaan miten asiat etenevät: riittävätkö hyperpresidentin supervoimat uudistusten läpiviemiseksi? Minkälaisiin toimiin rivityöntekijät

ja opiskelijat ovat valmiita puolustukseen asemaansa ja oikeuksiansa? Milloin ja millä keinoin löytyvät lopulta yhteisymmärrys ja sopu? ■

Teksti ja kuva: Venla Antio

Ranskalaisia elokuvia ja viinin maistelua yhdistettynä biljardin tai keilauksen tapaiseen urheiluun, yhteenkuuluvuuden tunnetta lisäävää kyseenalaista menestystä Yhdistyneiden kieltenlukijoiden kisailuissa, opiskelijoiden etujen ajamista sekä vertaistukea romaanisen filologian opinnoissa – muun muassa tätä kaikkea on ainejärjestömme Astérix ry, jonka yhdistysrekisteritaival viettää pian kaksivuotissyntymäpäiväänsä.

Tänä lukuvuonna Astérixin toimintaa pyörittää yhdeksänpäinen hallitus, joka on tapahtumien järjestämisen ohella herättänyt nettisivut muutaman vuoden talviunilta sekä aktivoitunut ilmoitustaulua ja askarrellut sen alle postilaatikon. Intoa ja ideoita siis riittää. Keväälle on luvassa Yk:n Euroviisujen ja La noche españolan lisäksi mm. Helsinki-ekskursio. Mukana menossa pysyt seuraamalla nettisivujamme osoitteessa <http://groups.jyu.fi/asterix/>. ■

Astérixin hallitus 2007-2008

Olen **Annika Kauhanen** ja heilutellut nyt muutamankuukauden ajan Astérixin kuvitteellista nuijaa. Fuksivuoden tiedottajan

tehtävillä maustamisen jälkeen tämä raakile tyrkättiin kypsymään syyslukukaudeksi Uppsalaan ja marinoitumaan kevääksi Erasmus-vaihtoon Nancyyn. Nyt kolmannen vuoden syksyllä riitti vain tutoroinnilla hauduttaminen ja pieni hiillostus, ja huomasin asettuvani puheenjohtajaehdokkaaksi. Ihan valmis pj-paistos en tosin ole, sillä ainakin puhumis- ja johtamistaidoissa on vielä muovaamista... Harrastuksiini kuuluu järjestöhääräämisen ohella yo-liikunnan tanssitunti- ja aerobictarjoonnan hyödyntäminen, vuodenajasta riippuen joko lehtikasassa leikkiminen, lumiukkojen rakentelu tai puihin kiipeily, käsitöiden näpertäminen, taivaanrannan maalailu, maailman parantaminen sekä ranska-ruotsi-espanja-latina-cocktailin vastapainoksi suomen kielen vääntely eli lähinnä kirjoittelu. Tulkaahan nykimään huivinhapsuista ja kertomaan mielipiteitänne Astérixin toiminnasta!

Moi! Miun nimi on **Sandra Liimatta**, ja mie opiskelen neljättä vuotta tääl Jyväskyläs. Ranskan lisäksi mie luen italiaa, englantia ja

vähäse kasvatustieteitä. Aluperi mie oon kotosin Iisalmesta, mut viimesimmäks mie oon Lappeenrannassa asustellu, eli oon sit mukamas sieltä lähtösi. Mut kyl mie savvooki ossoon viäntää!

Astérixis mie oon ollu mukana jo ekasta vuojesta lähtie, ensi tiedottajana, sit puheenjohtajana, ja nyt mie oon varapuheenjohtaja. Se on siitä kiva homma ettei miun tarvii tehä oikeestaa mittää, käyn vaan koukousissa ja juon kahvia. Mut jos nyt nii kävis et puheenjohtaja ei joutais pitämää kousta, ni sit se ois niinko miun homma. La Stradan puheenjohtajaks ne kyllä sai miut nakitettua tälle vuojelle...

Sillonku mie en viitti tehä mittään järkevää ni mie kattelen telkkaria, möllötän sohvallla tai pyörin kylillä kavereitte kans. Erasmuk-sena mie olin viime syksynä Brysselissä, missä sato pirusti vettä ja puhutti ranskaa ouolla aksentilla.

Hei! Nimeni on **Jaana Marin** ja opiskelen täällä jo viidettä vuotta. Astérixin hallituksessakin on tullut istuttua joi-

takin kausia, nyt taitaa käynnistyä kolmas kausi järjestömme sihteerinä. Pöytäkirjat ovat edelleen yhtä huonoja ja sihteeri yhä edelleen täysin hukassa. Uutuutena elämänsäni on ajatus mahdollisesta valmistumisesta ensi vuonna. Onko elämää opiskelun jälkeen? Toisena uutuutena voin mainita, että olen neljän keskustassa vietetyn vuoden jälkeen muuttanut maallisen majani Kuokkalaan. Kyllä se silta vielä minutkin karaisee! Kun en paini elämän suurien kysymysten äärellä tai kirjoittale huonoja pöytäkirjoja, tapaan soittaa viulua, lukea kirjoja ja puhella levottomia ystäväni kesken. Ja kahvini juon mustana kuin yö ja makeana kuin synti.

Heipparallaa!

Olen **Päivi Hulkkonen** ja toimin tällä kaudella Astérixin rahastonhoitajana. Älkää antako tittelin hämätä,

olen ihan yhtä humanisti laskemista ja numeroita koskevissa jutuissa kuin muutkin. Eli raha-asiat ovat vankalla pohjalla. Olen kotoisin Varkaudesta, Itä-Suomesta ja ikää on kertynyt 23 vuotta. Opiskelen nyt kolmatta vuotta ja pääaineena on tietysti romaaninen filologia. Sivuaineina minulla on matkailu ja englantia. Haaveilen aika ajoin myös italian opiskelusta. Viime vuoden vietin vaihdossa Ranskassa Limoges-nimisessä kaupungissa. Kaupunki ei ollut ihan täysin minun makuuni ja yliopisto vielä vähemmän, mutta rakastuin Ranskaan tuon vuoden aikana aivan täysin ja haluankin pian takaisin. Matkakuumeen potemisen lisäksi käytän vapaa-aikani (jos sitä joskus harvoin on) yo-liikuntaan, telkkarin katseluun ja kavereitten kanssa hengailuun.

Hei, olen **Miika Hämynen**, 21-vuotias toisen vuoden ranskanlukija Jyväskylästä. Harrastan ranskan lisäksi myös englantia aina niin rakkaasssa P-rakennuk-

sessamme. Toimin tänä vuonna ensimmäistä kertaa hallituksessa vaativassa tiedotusvastaavan tehtävässä. Tämä tarkoittaa siis sitä, että lähetän mielenkiintoisia sähköposteja eteenpäin ja tiedotan kaikenlaisista tapahtumista muille ihmisille. Hoidan myös Astérixin nettisivuja sekä muita viestintäteknisiä välineitä, jotka voivat liittyä aiheeseen. Harrastan yllättäen jossain määrin tietokoneella oleskelua (tämän tunnustuksen jälkeen kaikki tietävät että olen nörtti), mutta pidän myös raittiista ulkoilmasta, johon yleensä päädyn jonkun kiskottua minut ulos asunnostani. Ensi vuonna olisi ideana vaihtoon päätyä, joko Ranskaan tai Belgiaan. Jälkimmäinen kiinnostaa ehkä enemmän, johtuen kiinnostuksestani kielenkääntämiseen ja moottoriurheiluun.

Laamasaari Katja oon mie. Viimeselä, vuosie varjoista käsin siätämine vaihtu nyt viralliseks titteliks hallituksessa. Oon

siis YK-vastaava ja pien huolen yhteyksistä noihi muihi kielryhmittymmiä. Se mitä mie käytännössä tien, ei kyllä tittelin myötä muuttunt mihinkää. Ihestäin voisin sannoo, että itäpuolelta muata tuun, jos ei joku vielä arvannu. Tähtien mukkaan oon kuulemma jellona, vähä semmone itsekeskeine ja laiskahko. Tiä häntä, pittääkö paikkoosa. Miu o aika vaikee sannoo ei. Ja siks mie pistän nokkain joka paikkaan, ku ei sitä ikinä tiä, mistä muuten suattaa jäähä paitsi. Aina ku jouvan, ni miehän tanhuan, oon tanhunnu vissiin jo 17 vuotta. Se se on lystiä se. Ja aina ku vuan rahhoo ois, ni mielelläin matkustelin.

Moi! Mun nimi on **Kaisa Lankia** ja oon viidennen vuoden opiskelija. Pääaineeni on romaaninen filologia ja sivuaineina oon opiskellu englantia ja matkailua.

Oon kotosin Oulun kuppeesta Siikajoelta (just sieltä misä pannaan välivokkaaleja ja triplakonsonanteja nii palijo ettei taho selvää saaha). Vapaa-ajalla tykkään vaan olla ja öllöttää, millon yksin ja millon kavereiden kanssa. Yleensä opiskelujuttuja pakoilllessani joko siivoan tai isken käteni jonkinlaiseen taikinaan. Pyrkimyksenä olisi myös harrastaa jonkin verran liikuntaa, mutta ainakin toistaiseksi suunnitelmat on jääny ajatuksen tasolle...Astérixin hallituksessa oon ollu mukana jo useampana vuotena, tänä vuonna tapahtuma- ja liikuntavastaavan roolissa. Saapi tulla nykäsemään hihasta, jos haluatte kysyä/ehottaa/antaa palautetta/mitä vaan liikuntatapahtumiin liittyen!

Olen **Marju Reunanen**, Astérixin kulttuurivastaava tänä vuonna. Heinolasta olen kotoisin, josta pakenin tänne Jyväskylään ranskan

kieltä mongertamaan englantia sivuaineenani, nyt olen kolmannen vuoden opiskelija ja väsään kandidaatin tutkintoa. Olen edelleen liian innokas opiskelemaan kaikkea, mitä yliopistosta vain löytyy, joten minulla olisi opettajanopintoja, historiaa, etnologiaa ja taidehistoriaa – pois en täältä yliopistosta pääse vähään aikaan. Ja jos täydeltä lukujärjestykseltä ehtii, vietän aikaa taiteen, tanssin ja historian parissa tai häiritseä naapureita laulamalla ja huudattamalla musiikkia, jota ilman elämä ei olisi minulle mitään. Sydän viettää jatkuvasti ulkomaille - vaikka Suomen joulua ei voita mikään – ja olenkin reissannut maailmaa ympäriinsä jonkin verran: Ranskassa olen ollut vaihdossa lukioaikoina ja viime vuonna pyörähdin Manchesterissa yliopistovaihdossa opettajan opintoja opiskelemassa.

Hei kaikille! Nimeni on **Tanja Vesterinen** ja olen Astérixin nykyisen hallituksen fuksivastaava. Olen siis tuore fuksi, ja romaanisen filologian lisäk-

si opiskelen sivuaineena opettajan pedagogisia opintoja. Toivon myös, että tulevaisuudessa saisin englannin sivuaineeksi. Niinpä tuleva ammattini on melko varmasti kieltenopettaja. Olen kotoisin Kangasniemeltä eli tuolta Jyväskylän ja Mikkelin välimaastosta. Tulin tänne Jyväskylän yliopistoon suoraan Kangasniemen lukiosta eli olen 19-vuotias. Opiskelulta liikenevän vapaa-aikani vietän joko kaupungilla ystävien kanssa tai pikkuruudessa yksioissani musiikkia kuunnellen tai sitten muuten rentoutuen. Pidän myös ruoanlaitosta ja elokuvien katselusta silloin kun aikaa on enemmän. Syksy on sujunut varsin mukavasti, olen saanut monia uusia ystäviä ja opiskelukin on lähtenyt hyvin käyntiin. On tuntunut siltä, että ihan oikeaan paikkaan olen tullut opiskelemaan. Toivotan kaikille oikein antoisaa lukuvuoden jatkoa!

”Ja sit mä olin niinku ihan sekasin”

Initiaatoriitti yliopistoon

Jälleen kerran syyskuun lopulla uudet tulokkaat saivat kokea fuksiaisten riemun. Luvassa oli perinteisesti rastien kiertämistä ympäri kaupunkia ryhmissä, jotka pääsivät laulamaan, tanssimaan, näyttelemään sekä kilpailemaan keskenään. Tapahtumassa olivat mukana myös venäjän opiskelijat, joten ryhmissä oli edustusta molemmista kielistä. Tässä romaanisen filologian fuksien kommentteja illasta ja sen tunnelmista.

”Fuksiaiset alkoivat sporttisessa ilmapiiressä urheilukentällä. Aluksi piti kisata venäjänopiskelijoiden kanssa köydenvedossa. Olimme neitojen kanssa varsin tyytyväisiä omaan suoritukseemme, vaikka venskut voittivatkin. Luonnollisesti he saavuttivat kunniaa vain koska heitä oli enemmän ja muutama muskelimies mukana.”

”Fuksiaislauluksi opiskeltiin kiertokipale pienestä tietämättömyydestä fuksista. Availtiin kurkkuja lurauttamalla sävelmä muutamaan kertaan, sitten hoilattiin sitä vielä vähän lisää marssiessa keskustaa kohti omissa ryhmissämme, pukeutuneena tussein koristeltuihin lakanoihin.”

”Kivointa oli tutustua venäjänopiskelijoihin, joihin tuskin muuten tulisi tutustuttua. Rastit olivat hyvin suunniteltuja, ja omaa luovuutta ja kekseliäisyyttä piti käyttää melkein jokaisessa niistä. Kaupunkikin tuli

samalla tutuksi, kun piti itse etsiä rastipaikat esimerkiksi Neron portaat ja Cygnaeuksen puisto.”

”Jatkopaikka olisi voinut olla parempi, mutta meininki oli hyvä joka tapauksessa. Venäjän opiskelijoihin tutustuminen oli ehkä illan parasta antia, sekaryhmät oli fuksiaisten paras idea. Harmi, että fuksilaulu oli mikä oli, mutta kuinkas muuten yhdistät venäjän ja ranskan? Kaikin puolin hyvä mieli illasta kuitenkin jäi, ja lakana on edelleen talleksa - totta kai!”

”Fuksiaisissa tunnelma oli mitä hilpein, eikä menoa haitannut edes viileä syysää. Me fuksit luonnollisesti häikäisimme muun muassa näyttelijänlahjoillamme, vaikka meidän ryhmämme nyt ei suuria meriittejä kerännytkään... neste-

nulle jäi siitä vain hyviä muistoja.”

tasapainoamme tosin taidettiin kehua parillakin rastilla illan parhaaksi. Ja fuksilaulu, se pyöri päässä päiväkausia!”

Joukkueemme osoittautui hyvin tehokkaaksi ja yhteistyökykyiseksi, sillä saimme kaikki rastit suoritettua mallikkaasti. Lisäpisteitä saimme vielä yhtenäisestä asutuksesta (lakana ja Russian Earl Grey -teepussit) sekä iloisesti raikuneesta fuksilaulusta. Ilta oli hyvin järjestetty, ja mi-

”Parasta fuksiaisissa oli olla mukana voitokkaassa Ladapatonki-ryhmässä. Keinoja kaihtamatta raivasimme tiemme maineeseen ja kunniaan. Loppupuolella kisakunto alkoi jo uhkaavasti hiipua, mutta alun suvereenin hallinnan vuoksi muille ei jäänyt mahdollisuutta voittoon.”

”Olin joukkueessa ”Muurmankin työväen viininmaistelijat”, jossa oli kolme venäjän- ja kolme ranskanlukijaa.

”Rastit olivat oikeastaan yllättävän helppoja: ei ollut pelkät alusvaatteet päällä ympäriinsä juoksemista eikä tehtäviä, joissa olisi pitänyt vartta vasten kiusata ohikulkijoita.”

”Fuksiaisista minulle jäi elävimpin mieleen, kuinka me muista ihmisistä välittämättä pidimme hauskaa ja mekastimme keskellä katuja sekä erityisesti se, kuinka laulaa hoilotimme täyttää kurkkua fuksilaulua, joka soikin sitten päässä koko seuraavan viikon varmasti yhdellä jos toisella meistä!”

”Olen pieni fuksi vain, en tiedä mitään mistään, olen pieni fuksi vain, on ikäväkin iskää. Osaan puhua mä ranskaakin vähäsen, ja sanoa ”oui, oui”, kyl mä osaan sen. Olen pieni fuksi vain, tosi rapee ranskis. OUI, OUI, OUI!”

Teksti: Fuksit
Kuvat: Muut

Siellä missä unelmista tulee todellisuutta

VAROITUS: SISÄLTÄÄ YRITYSSALAISUUKSIA!

Se on perustettu vuonna 1992. Se on “Pariisin suosituin nähtävyys” – näin ainakin, mikäli uskomme sen omaa esitetä, ja miksi emme uskoisi? Siellä vierailee kymmeniätuhansia ihmisiä joka päivä, ja se työllistää kesäisin toistasataa suomalaisnuorta. Pariisin Suomi-instituutin EU-osasto? Ruisleipäkauppa Rue de Fromentinillä Clichyssä? Ei, vaan Marne-la-Valléen suurin lomanviettopaikka, Disneyland® Resort Paris, hämmästyttävä taikamaailma vanhan mantereen sydämessä, jossa kaikkien kaikki toiveet toteutuvat. Mutta miksi?

Seuraavassa jutussa kerrotaan unelmista ja todellisuudesta sekä yhdestä niistä kaikista, joilla oli toiveita. Samalla pyritään tarjoamaan lukijalle eväitä ajatustyöhön, jonka kunnianhimoisena tavoitteena on vastata edellä esitettyyn kysymykseen. Se on ytimekäs, mutta se on jaettava vielä tarkentaviin osakysymyksiin: Miksi toiveet toteutuvat Disneylandissa (eivätkä jossain muualla)? Miksi jotkut ylipäättään haluavat toteuttaa omia tai toisten toiveita (Disneylandissa)? Miksi Disneyland on niin suosittu lomakohde ja työpaikka? Miksi Disneyland on?

Osa 1: Lomakohde

Disneyland sijaitsee 32 kilometrin päässä Pariisista itään Chessyn kunnan lakeuksilla. Kaupungista sinne pääsee kätevästi RER A -junalla (pitkänmatkanmetrolla) silloin, kun junan ajojohto ei yllättäen petä Bry-sur-Marnen väliasemalla. Jos ei ole pariisilainen vaan kauempaa saapuva turisti, kannattaa hypätä lentokentän ja Disneylandin välillä sukkuloivaan VEA-bussiin, joka kiidättää kärsimättömän matkalaisen välittömästi kohteeseen. Näin on mahdollista välttää itse Pariisi ja sen vähemmän suosittu nähtävyydet, jotka – sanon nyt käsi sydämellä ääneen sen, minkä me kaikki olemme tienneet jo pidemmän aikaa – ovat

silkkaa ajanhukkaa ja hävytöntä rahastusta. Aidolle Pariisin ystävälle kelpaavat vain korkeammat elämykset, joilla on pitkät toistakymmentä vuotta vanhat perinteet.

Miksi luulette, että Disneylandilla on Ranskan valtion kanssa sopimus, jonka mukaan sen tulee edistää matkailua Pariisin alueella? Tietenkin siksi, että matkailijoiden siirtyminen itse kaupungista Disneylandiin, työkeiden ja pitkästyttävien pariisilaisten keskuudesta dynaamiseen ja kohottavaan

kansainväliseen seuraan, edistyi. Eikä paikan nimeä suinkaan muutettu vuonna 1995 muotoon Disneyland Paris – aikaisemmin kompleksi tunnettiin nimellä Euro Disneyland Paris, jossa sana ‘euro’ kuulosti harhaanjohtavan kaupalliselta – sen vuoksi, että Disneyland olisi halunnut käyttää hyväkseen Pariisin maailmanmainetta alkuvuosiensa imago-ongelmien takia. Tarkoitus oli päinvastoin integroida mannermaisen suurkaupungin arvoinen matkakohde tiiviimmin tärkeimpään innoittajaansa ja

”Aidolle Pariisin ystävälle kelpaavat vain korkeammat elämykset, joilla on pitkät toistakymmentä vuotta vanhat perinteet.”

siten tuottaa tälle vielä suurempaa kunniaa.

Disneylandin porteilla vierailija joutuu vaikean valinnan eteen: kävelläkö sisään Disney Villageen, Walt Disney Studios -puistoon vai Disneyland-puistoon? Villagessa voi tehdä ostoksia, syödä, katsoa elokuvia tai Wild West Show’ta ja juhlia ilman erityistä syytä. Puistoissa taas voi tehdä ostoksia, syödä, katsoa spektakkeleita, huvitella laitteissa ja tavata Disney-hahmoja. (Sitä vastoin niissä ei saa kulkea ilman paitaa tai paljain jaloin, mitä moni ei tiedä. Vieraiden turvallisuus on Disneylandille sydämenasia, ja erityistä huomiota on haluttu kiinnittää auringonpolttamiin. Jalkapohjat puolestaan voivat palaa kesäkuumilla huvipuiston käytävillä.)

Varsinkaan aitoa ja alkuperäistä Disneyland-teemapuistoa – nimityksen ‘huvipuisto’ Disneyland kokee loukkaavaksi ja sen tekemää taiteellista lavastustyötä vähenteleväksi – ei kannata jättää yhdelläkään Pariisin-käynnillä väliin, niin monelle vierailukerralle siellä nimittäin riittää nähtävää. Disneylandissa toivotaankin, että vieraat kiinnittäisivät nykyistä enemmän huomiota puiston eri “maiden”, kuten Adventurelandin tai Frontierlandin, yksityiskohtaiseen ja autenttiseen miljöösuunnitteluun sen sijaan, että ryntäisivät päättömästi vuoris-toradasta ja karusellista toiseen. Tämä on yksi monista asioista, joista yrityksen johto ja osakkeenomistajat ja toisaalta työntekijät ovat samaa mieltä. Johto ja osakkeenomistajat siksi, että asennemuutos mahdollistaisi puiston tasapainoisemman täyttämisen, kun osa vieraista keskittyisikin ihastelemaan taustataidetta ja -arkkitehtuuria. Työntekijät siksi, että suosituimpien laitteiden jonot eivät venyisi satojen metrien mittaisiksi,

voi seisahtua tunniksi, mutta niihin asettuvat luoserit ja mamikset nyt eivät muuta ansaitsekaan.

Puistoista löytyy monia viehättäviä ravintoloita ja pikaruokaloita, joiden ruokalistat ja tarjoilukäytännöt eivät onneksi ole liian eurooppalaisia. Walt Disney Worldin testikeittiöissä pyrittiin sovittamaan Pariisin Disneylandin ruokia maanosan makuun, mutta kaikeksi lykyksi me eurooppalaiset kannustimme tuotekehittelijäkokkeja hienostelemattomaan, terveelliseen ja kestävään amerikkalaisuuteen. Kuka nyt haluaisi syödä pizzansa raskailla, teräksisillä ruokailuvälineillä lautaselta, jolta joku toinen on ehkä aikaisemmin syönyt?

Aitojen Disney-tuotteiden ostamiseen on myös syytä varata aikaa, niitä kun ei juuri ole saatavilla tavallisissa tavarataloissa Disneylandin ulkopuolella. Erikoishinnoista voi niin ikään hyötyä vain puistoissa. Ne saattavat vaikuttaa korkeilta – siis hinnat, eivät puistot – mutta on hyvä muistaa, että Disney-tulaiden ostaminen tukee aasialaista työtä. Huomiotta ei sovi jättää sitäkään, että kymmenen prosenttia Disneylandin osakkeista omistavalla saudiarabialaisella prinssi **Al-Waleed bin Talal bin Abdulaziz al Saudilla** on suuri perhe elätettävänä.

Osa 2: Työpaikka

Disneylandin hotelleista, golfkentistä ja muista nähtävyyksistä olisi vielä paljon mielenkiintoista kerrottavaa, mutta objektiivisuuden nimessä on siirryttävä käsittelemään paikkaa myös työyhteisönä. Mainitsinkin jo kansainvälisyyden, firman eittämättömän valttikortin rekrytointikilpailussa. Käsien

kosketeltavimmillaan se on työntekijöiden asunto-loissa, sillä itse työpaikalla kansalliset ja henkilökohtaiset erityispiirteet on haluttu tyylitajuisesti sulauttaa kaikkia miellyttäväksi Disneyland tuotteeksi, jollainen koko Disneyland on. Jotkut ranskalaisälyköt ovat ilkeämielisesti väittäneet Disneylandin työpaikkasäädösten – viikset, parta, tatuoinnit ja näyttävät korut ovat kiellettyjä – loukkaavan yksilönvapauksia, mutta jospa nyt emme liioittelisi. Ei tyttöjen tarvitse pientä nenäkorua irti repiä, kunhan vain peittävät sen sievällä pienellä laastarilla. Ja jos korvakoru sattuu olemaan nenäkorua isompi, niin onhan isojakin laastareita. Sopivatpa laastarit pojillekin: työpäivän päätyttyä he käsittävät sitten konkreettisesti, miltä säärien vahaus tytöistä tuntuu.

Asuin monien tavoin asuntolassa ja opin heti ensimmäisenä päivänä, miten tärkeää säädösten huomioonottaminen käytännössä oli. Olin aloittanut matkani Jyväskylästä linja-autolla keskiyöllä ehtiäkseni Helsingistä lähtevälle aamulennolle, sillä minun piti varata aikaa ensimmäiseen ranskalaiseen metromatkaani saapuakseni varmasti iltapäivällä määrääjassa Disneylandin vastaanottokeskukseen (pahoittelen sanan herättämiä vääriä mielikuvia). Olemattoman yöunen vuoksi olin saanut loppumatkasta oksentamiseen kärjistyvän migreenin, mihin vetosin, kun asuntolan vastaanottovirkailija näytti harmistuvan vähäisestä mielenkiinnostani hänen suulliseen yhteenvetoonsa kirjallisessa muodossa saamistani järjestyssäännöistä. Hän huomautti, että onhan hänkin aloittanut työpäivänsä jo aamuyhdeksältä. Kello oli puoli viisi iltapäivällä. Katsoin miehen väsyneitä silmiä ja sitä, miten sydäntäsärkevästi hän haukotellessaan tarisi uupumuksesta. Sitten ajattelin kaikkia niitä matkauupumustaan liioitelleita nuoria, joita hän oli joutunut pitkän työpäivän aikana näkemään, ja minua alkoi hävettää – yleensä olen aina niin suurpiirteinen.

Jaoin huoneiston viiden Cast Memberin [kastmembœR] kanssa, joista kaksi ehti vaihtua kesän aikana. Joukossa oli belgialainen, hollantilainen, englantilainen ja tietenkin ranskalaisia. Koska olin kielitaitoani kohentamassa, iloitsin luonnollisesti siitä, ettei minua majoitettu suomalaisten kanssa samaan asuntoon. Sopeuduin hämmästyttävän nopeasti ranskan- ja englanninkieliseen arkeeni ja itsetuntoni koheni. Jopa vapaaajalla tunsin olevani osa monikansallista perhettä, mikä onkin ymmärrettävää, kun tietää, että huoneistomme oli alun perin suunniteltu perheasunnoksi. Sen vuoksi huoneeni oli pienempi kuin toisilla, vaikka

maksoimme kaikki samansuuruista vuokraa. Asian kompensoimiseksi kämpppäkaverini kuitenkin sopivat keskenään, että minä myös ostaisin kaikille vessapaperia.

Kävin töissä vaaleanpunaisilla busseilla. (Kämppinkseni **Benjamin** muuten käytti omaa autoa, koska hän omisti Disneylandin osakkeita. Niiden lisäksi hän omisti kannettavan tietokoneen.) Matka Louisianan asuntolasta – muita asuntoloita olivat mm. Pléiades ja Boiserie, jotka sijaitsivat eri taajamissa – työpaikalle kesti 20 minuuttia. Nämä matkat olivat mukavia silloin, kun bussit olivat niin täynnä, että niiden ovet hädin tuskin pääsivät sulkeutumaan. Tällöin nimittäin ei tarvinnut pelätä lentävänsä naamalleen bussin lattialle – joko tilaa liikumiseen ei ollut tai sitten joku pehmusti laskeutumista – kun kuljettaja jarrutti liik-

nevaloihin (jotka olivat aina sijainneet siinä risteyksessä) tai pysäytti keskelle tietä vaihtakseen muutaman sanan vastaan tulevan kollegansa kanssa. Harkiten suunnitelluissa kiertoliittymissä pääsi sujuvasti huvipuisto-

”Siivooja pääsee myös osoittamaan WC:n sijainnin Janne Porkalle ja tämän perheelle”

tunnelmaan, jos kuski sattui intoutumaan sentrifugaalisiin nopeuksiin. Yritin kerran laskea, kuinka monta ympyrää tiehen oli rakennettu työmatkan varrelle, mutta sekosin laskuissa, sillä kuljettajat tekivät pari kertaa kuukaudessa ylimääräisen kunniakierroksen

isoimmassa liittymässä. Työskentelin siivoojana, koska halusin tehdä liikunnallista ulkotyötä opiskelun istumatyön vastapainoksi. Olin tyytyväinen valintaani, sillä siivoustiimissä pääsin tutustumaan hyvin erilaisiin ja eri-ikäisiin ranskalaisiin, kuten esimerkiksi italialaisiin. En olekaan varmaan vielä kertonut, että kaikista eurooppalaisista kansoista juuri italialaisia oli Disneylandissa hämmästyttävän runsaasti töissä. Ihmettelin pitkään syytä siihen, kunnes työkaverini **Silvia** paljasti sen johtuvan siitä, että Pinokkio ja Geppet-

sateinen, yksi kurjimpia kesiä Ranskassa, totesi kämpppäkaverini **Geoffrey**. Välillä aurinkokin toki paistaa, mutta liian kuumasti. Silloin on siis parempi pysytellä varjossa taukhuoneella. Miellyttävän poutasään aikaan taas siivooja on virkeimmillään, joten se aika kannattaa käyttää tärkeiden asioiden hoitamiseen – taukhuoneella.

Edellä sanotusta voisi luulla, että Disneylandin siivoojat välttelevät työntekoa. Näin ei ole. Itse asiassa sen vältteleminen on mahdotonta, sillä kaikki tekevät Disneylan-

laisten kielitaitoa. Onkin totta, että suomalaiset ovat erityisen taitavia puhumaan sekaisin ranskaa ja englantia, mitä kykyä Disneylandissa pidetään suuresti arvossa. Minä puolestani ymmärsin hyvin belgialaista kämpppistäni **Christophia**, joka piti Disneylandin ranskalaisia työntekijöitä laiskoina pask...mokokomina. Ja voisiko kenelläkään olla ammatteisempaa asennetta kuin **Jerellä**, joka tuijottelee lipunmyyntiluukulla naisten rintoja, **Minnalla**, joka potkii taukhuoneen

to ovat italialaisia hahmoja. Hänen nenänsä ei alkanut kasvaa, joten sen täytyi olla totta.

Siivoojan ei tarvitse Disneylandissa vain siivota. Hän pääsee myös osoittamaan WC:n sijainnin **Janne Porkalle**¹ ja tämän perheelle; valitsemaan lauantaicin vieraiden joukosta kunniaperheen, jonka isä ihailee suomalaisia rallikuskeja, jotka tarjoavat sinänsä ihan hyvän vastuksen **Sébastien Loebille**; muistuttamaan vieraita puiston sulkemisajasta puoli tuntia sulkemisajan jälkeen ja ennen kaikkea pitämään taukoja. Paljon, paljon, paljon taukoja. Ne eivät ehkä aina ole ansaittuja mutta sitäkin paremmin perusteltuja. Kun sataa, työskentely on vaikeaa eli mahdotonta – ja kesä 2007 oli hyvin

dissa töitä siitä minuutista lähtien, kun he vinguttavat (badgent) henkilöllisyyskorttiin...ööh, korttingutuslaitteessa. Mitä tahansa he sen jälkeen tekevätkin päivän päätteeseen toiseen vingutukseen asti, katsotaan se työnteoksi. Minulla kesti kaksi kuukautta tajuta, että voin tehdä työaikana ihan mitä huvittaa, kunhan vingutan oikealla minuutilla. Hei, siis ei minun mitään töitä tarvitse tehdä, juhuu! hellurei! Vive Disneyland!

Vakavasti puhuen: Disneylandissa työskenteleminen vaatii kielipäätä, erilaisten kulttuurien ymmärtämystä ja ammattimaista asennetta. Kaikkia näitä tarjoavat suomalaiset. Työkaverini **Florence**, joka oli ranskalainen, ylisti yleensäkin pohjoismaa-

Selecta-automaattia kylkeen saadakseen Milky Way -patukkansa siitä ulos, tai **Akilla**, joka viimeisen työpäivänsä jälkeen huijaa väärillä papereilla portinvartijan päästämään hänet sisään, jotta hänen kollegansa voisi leikata hänen tukkansa omalla työajallaan.²

Löytyy ymmärtämystä toki ranskalaisiltakin. Tiimini pomolla **Edmondilla** esimerkiksi oli paljon sanottavaa espanjalaisista, intialaisista ja englantilaisista. Hänen mielestään näet pahiten puistoa sotkevat espanjalaiset, toiseksi pahiten intialaiset ja kolmanneksi eniten englantilaiset vieraat. Pidinkin kyseisiä kansallisuuksia tarkasti silmällä ja havaitsin, että intialaiset kulkivat suurissa ryhmissin,

¹ Suomalainen tv- kasvo, juontanut mm. huippusuosituttua Onnenpyörä -ohjelmaa joskus 1990-luvulla.

² Kappaleen suomalaisnimiä ei ole vaihdettu.

sä ja täyttivät roskakorit muutamassa sekunnissa kertakäyttöisillä eväsrasi- oillaan siellä, missä sattuiivat murkinoimaan. Englantilai- set sitä vastoin eivät juuri heitelleet roskia maahan, kunhan vain naureskelivat meille suomalaisille, että tarkoittaakos helle teillä viidentoista asteen pakkasta, hahahaha.

Mitä espanjalaisiin tulee, he taisivat tosiaan käyttäytyä oudosti. Kun he kysyivät minulta espanjaksi, osaanko espanjaa, he tulksitsivat jyrkän *eini no joo, vähäsenksi* ja jatkoivat es- panjaksi puhumista. Kämppikseni Geof- frey, joka esitti Disney-hahmoja, puolestaan raportoi espanjalaisten vanhempien kehot- tavan lapsiaan kopauttamaan hahmoja pää- hän paljastaen jälkikasvulleen, että puvun sisällä on oikea ihminen, lyökää vain, kyllä siihen sattuu ihan oikeasti. Espanjalaisten aggressiivisuus selittyy ehkä osittain sillä, että heitä keljuttaa, kun Espanjaa ei valittu Euro Disneylandin sijoituspaikaksi, vaikka maa finalistien joukossa olikin. Pitäisihän heidän ymmärtää, etteivät ranskalaiset ja suomalaiset mahdu lomailemaan Espan- jaan, jollei osa espanjalaisista tee sinne tilaa tulemalla Disneylandiin. He ovatkin suurin yksittäinen ulkomaalaisryhmä vierailijoiden joukossa.

Näiden ikävien espanjalaispuheiden lopuksi on kuitenkin todettava, etteivät kaikki es- panjalaiset ole kuvatulnlaisia. Työkaverini **Raquel** esimerkiksi oli ihana ja älykäs ih- minen, jolla oli lumoavat mustat hiukset ja viettelevät ruskeat silmät Alex Binetti -lasi- ensa takana. Hän tosin on kotoisin Kastili- asta, eikä siis ole espanjalainen.

Osa 3:Toiveet

Disneylandin 15. juhlavuosi oli näkyvim- millään kesällä, ja siihen liittyi paljon hu- mua. Oli Disney-hahmojen päivittäinen Pa- rade des rêves koristeellisine vaunuineen ja melodiamedleyineen, oli **Gloria Gaynor** ja **Mariah Carey**, oli espanjalainen koulukuo- ro, oli pari uutta nähtävyyttä ja huvipuisto- häkkyrää. Kaikki tuntui olevan mahdollista kuin abiturientille. Iltaisin järjestettiin ilotu- litus Wishes, ja jokainen taivaalle suhahtava raketti tuntui kuljettavan juuri minun toi- vettani korkeammalle, yhä korkeammalle... kunnes toive ei enää kestänyt ohutta ilmaa. Sekuntia ennen kuin toive olisi tukehtunut, se räjähtikin miljooniksi kimalteleviksi mu- rusiksi tuhatpäisen yleisön silmien edessä.

Jos Venäjä on uskon asia, Disneyland on toiveiden. Jokainen päiväni täyttyi niistä. Toivoin, että juuri tänään yksikään vieras ei

haastaisi Disneylandia oikeuteen, vaikken ymmärtänyt puoliakaan saamistani ohjeis- ta ja mokasin. Toivoin, että puvustamon kaveri osaisi tänään antaa minulle miesten housut. Toivoin, että edellisenä päivänä työ- huoneelle käytettyjen kertakäyttösadetakki- en alle piilottamani nimikoitu rikkalapio (pelle³) olisi seuraavana päivänä tallella. Toi- voin, ettei lähin jätepuristin (compacteur) menisi koskaan epäkuntoon. Toivoin, ettei vanhemmistaan eksynyt pikkutyttö puhuisi ainoastaan hollantia.

”Jos Venäjä on uskon asia, Disneyland on toiveiden.”

Toiveiden toteuttaminen on kova homma, mutta jonkun sekin on tehtävä. Siihen tar- vitaan mielikuvitusta, yhteistyötä ja rahaa, eikä se sota yhtä miestä kaipaa. Mutta rin- tamalinjat on pidettävä koossa myös vas-

taanottajapuolella, vaikka sitten toiveento- teuttajan toimesta. Disneylandia ei haittaa, jos työntekijä heittäytyy fyysiseksi rauhoi- tellessaan tyytymätöntä asiakasta, joka pilaa kaikkien tunnelman. Työpaikan menetys voi sen sijaan tulla kysymykseen, jos antaa varastaa kassansa. On hämmentävää, miten pienetkin taloudelliset menetykset näyttävät järkyttävän Disneylandin perustuksia. Joh- tuisiko sitten siitä, että Euro Disney -yhtiöl- lä on velkaa kaksi miljardia dollaria? Tiedä häntä, mutta jos olet työntekijänä varannut Disney-hotellista huoneen puoleen hintaan, ei pidä kahta päivää ennen majoittumista ihmetellä puhelinsoittoa, jonka mukaan va- rauksesi on peruttu, koska täyden hinnan maksava asiakas tarvitsee huoneen.

Niin tai näin, Disneyland toteutti välillisesti yhden toiveeni: pääsin kuukausiksi Rans- kaan tutustumaan Pariisiin ja sen lähitaaja- miin. En tietenkään ehtinyt tutustua kaik- kiin pariisilaisiin, mutta en tiedä, olisinko halunnutkaan. Olen näet hyvin ennakkoluu- loinen ihminen. Lähtiessäni Disneylandiin

töihin luulin ennakkoon, että työkaverini ja kämppikseni olisivat 19–20-vuotiaita *soirée moussé* -bilettäjiä, joiden juhlista juotaisiin vain olutta – tai jos viiniä, niin sitten pahaa. Luulin, että joutohetkinään työntekijät pu- huisivat vain seksistä. Luulin tekeväni itseni naurunalaiseksi, jos itsekin puhuisin heidän kanssaan seksistä. Luulin myös, että puhui- sin kielitaidon puutteen vuoksi seksistä niin sekavia, että seksuaalinen suuntautumiseni jäisi keskustelukumppaneille epäselväksi. Disneyland puolestaan luuli ennakkoluulo- jani toiveiksi.

Viimeinen kuukausi töissä alkoi Pariisin ve- tovoiman vuoksi maistua puulta. Kuka oli- si uskonut? Taukahuoneellakin työkaverit vain lukivat kirjoja tai kuuntelivat musiik- kia, ja keskustelu tyrehtyi. Edes seksistä ei jaksettu puhua. Ilmassa oli syksyn odotusta.

Sateinen kesä oli lannistanut kaikki paitsi Mariah Careyn: uskomatonta ammattimai- suutta osoittaen hän oli kesäkuun lopulla noussut veden pieksämälle Central Plazan esiintymislavalle ilman sateenvarjoa. “Ooh, I’m getting all wet, but I’m not the only one!” hän oli nauraen todennut ja laulanut sateessa.

Team Leaderitkin [timlidœR] huomasivat loppukesästä työntekijöiden veltostumisen. Jokapäiväisessä käskynjaossa he yrittivät uupumatta kannustaa meitä: “Attention à ça...soyez vigilants par rapport à ça...soyez vraiment vigilants par rapport à ça...rap- port à ça...à ça...ça...”, korvissani kaikui. Kun *le manager* halusi kuulla, kiinnostaisiko minua tulla töihin tulevina lomakausina, pyrin artikuloimaan sanan *non* mahdoli- simman selvästi. Hän avasi vuoden 1995

Microsoft Excelin, ja löy- dettyään nimeni taulukos- ta hän kirjoitti korviani hi- velevän kieltosanan neljään ruutuun. Ajattelin, että se on nyt siinä. Espanja-ilmio ei kuitenkaan ollut ohi: syyskuussa sain rekrytointitiimiltä *ur- gent*-kirjeen, jossa pyydeltiin pyhäinpäiväksi töihin. Miksi meninkään työhaastattelussa paljastamaan heille, että olen köyhä?

Osa 4: Olemassaolo

Selvittääkseni lopuksi edes vihjauksenomai- sesti, miksi Disneyland on ja sen merkityk- sen ranskalaiselle kulttuurille, turvaudun kirjallisuusviittaukseen. **Philippe Dupuyn** ja **Charles Berberianin** *Monsieur Jean* -sar- jan albumissa *Inventaire avant travaux* (2003, suom. *Jeanin elämää 6: Yksi laatikko liikaa*) pariisilaisen kirjailijan Jeanin kotikerros- talo lähtee liikkeelle ja pysähtyy pahoin vaurioituneena keskelle katuja. Kerrostalon asukkailla on hätä: missä nukkua, missä syödä, kuka maksaa kaikki vahingot? Jean ehdottaa, että kaikki voisivat lähteä pariksi päiväksi Disneylandiin, niin että hän voisi yksin ratkaista kaikkien ongelmat sillä välin. Isännöitsijän edustaja pitää ajatusta loista- vana: “Allez, hop ! Tout le monde à Dis- neyland pour se détendre et oublier tous nos soucis”, hän puhuu ihmisille, ja nämä vastaavat: “Ouais ! Super ! Cool ! Ouaiii !” Sitten asukkaiden karavaani lähtee liikkeel- le, ja Jean jää yksin Pariisiin. Ja sitten hän *ei* ratkaise kaikkien ongelmia.

Tervemenoa! Minä jään kotiin odottele- maan matkakorvauksia. Eiköhän se shekki kohta tule. Parempi olisi. ■

*Teksti: Aki Räsänen
Kuvat: Aki Räsänen ja Sanna Virta*

³ Sana on ranskaa.

Dramaattisia intentioita departementissamme

Lähestyessäni aamuisin eksemplaarisen langulaarista Philologicaa ja sen lingvististä hegemoniaa tunnen oloni vielä kovin intellektuelliksi. Näen muutaman antropomorfisen komposiittifiguurin ambuloivan korridorissa ja identifioin heidät opiskelijakollegoikseni. Diskuteeraamme, kuinka hyvä on, ettei absentismien määrä ole reglementoitu eikä dokumenttien saamiseksi tarvitse juurikaan konspiroida. Koska yksikään intolerantti primus motor tuskin legitimoisi suvereenisti tätä antidisiplinaarisuutta, planifioimme usurpaatiota.

Tunneilta poisjääminen on nimittäin ekstermistinen metodi emansipoitua traumaattisista konflikteista. Raffinoituneen voka-

bulaarin infiltroituessa aivoihini luennoilla joudun profiteeraamaan kaiken kapasiteettini pystyäkseni kombinoimaan päässäni sirkuloivat lekseemit semanttisiksi entiteeteiksi. Kultivoituneen intellektuellin sijaan alan identifioitua analfabeettiin.

Pääni fragmentoituu. Vaikka olen kuinka fasinoitunut fantastisen departementtimme atmosfääristä, tämä probleema emergoituu systemaattisesti. Prestisiöösien opettajien professionaalisen idiolektin assimilointi vaatii niin paljon eksasperoivaa laborointia, että tunnen välillä fanaattista halua defenestroitua. ■

Nimim. Ihanan Raukkamainen

Postmoderni defenestraatio
Kuva: Annika Kaubanen

Terhon tunnustukset

Le questionnaire à la Marcel Proust

Nimeni on **Terho Joutsen**, olen syntynyt Nilsiässä Pohjois-Savossa. Olen opiskellut pohjoismaista filologiaa, romaanista filologiaa ja kirjallisuutta Jyväskylän yliopistossa. Aloitin työskentelyn Romaanisten ja klassisten kielten laitoksella 1985 ensin kirjastoapulaisena, sitten 1988 toimitusihiteerinä ja 1990 amanuenssina.

Le principal trait de mon caractère :
Luonteeni perusominaisuus:
Välillä optimisti, ajoittain pessimisti

La qualité que je désire chez les hommes :
Asia, joka viehättää miehessä:
Vaativattomuus ja toimeliaisuus.

La qualité que je préfère chez les femmes :
Asia, joka viehättää naisessa:
Päätäväisyys ja hienotunteisuus.

Ce que j'apprécie le plus chez mes amis :
Mitä eniten arvostan ystävissäni:
Seurallisuutta.

Mon principal défaut :
Perusvikani:
Epäkäytännöllisyys.

Mon occupation préférée :
Mieli ajanvietteeni:
Koiranhoito, lenkkeily, pyöräily, uiminen, hiihto, TV:n katselu, matkustaminen, puutarhanhoito ja metsänhoito.

Mon rêve de bonheur :
Onni on:
Mukava loma mukavassa paikassa.

Quel serait mon plus grand malheur ?
Mikä olisi pahinta?
Vakava sairaus.

Ce que je voudrais être :
Mikä haluaisin olla:
Taiteilija.

Le pays où je désirerais vivre :
Maa, jossa haluaisin asua:
Suomi.

La couleur que je préfère :
Väri josta pidän eniten:
Sininen.

La fleur que j'aime :
Kukka josta pidän:
Unikko.

L'oiseau que je préfère :
Lintu josta pidän eniten:
Tiaiset.

Mes auteurs favoris en prose :
Suosikkikirjailijani:
Tahar Ben Jelloun, Marcel Pagnol, Victor Hugo, Joel Lehtonen, Selma Lagerlöf, apostoli Johannes.

Mes poètes préférés :
Lempi runoilijat:
Lauri Viita.

Mes héros/héroïnes dans la fiction :
Tarusankarini:
Aku Ankka.

Mes peintres préférés :
Suosikkimaalarini:
Albrecht Dürer, hollantilaiset ja ranskalaiset asetelmamaalarit.

Caractères historiques que je méprise le plus :
Historian käänteet, joista en pidä:
Fasismin nousu Euroopassa ja Stalinin valtapoliittikka 1930–40-luvuilla sekä 2. maailmansota, joka aiheutti suunnatonta tuhoa.

Le fait militaire que j'admire le plus :
Ihailamani sotateko:
Neuvostoliiton joukkojen etenemisen estäminen jatkosodassa.

La réforme que j'admire le plus :
Uudistus, jota eniten ihailen:
No, esimerkiksi Etelä-Afrikan luopuminen rauhanomaisesti apartheid-politiikasta ja Saksojen yhdistyminen ovat hyviä.

Le don de la nature que je voudrais avoir :
Luonnon lahja, jonka haluaisin itselleni:
Käden taitoja lisää.

Mes héros/ héroïnes dans la vie réelle :
Todellisen elämän sankarit:
Ne, jotka hoitavat ottamansa työtehtävät.

Ce que je déteste par-dessus tout :
Mitä vihaan yli kaiken:
Liiallista vesisadetta.

L'état présent de mon esprit :
Tämän hetkinen sieluntilani:
Normaali. Välillä ihan hyvällä päällä ja välillä huonolla.

Fautes qui m'inspirent le plus d'indulgence :
Viat, jotka voin helpoimmin antaa anteeksi:
Huonomuistisuus.

Ma devise :
Mottoni:
Toimi omien voimavarojesi mukaisesti.

Seikkailija Vivi-Ann Sjögren

Näyttelijä ja kirjailija **Vivi-Ann Sjögren** ei ole koskaan ollut Englannissa. Se onkin lähes ainoa tunnetumpi, äkkiseltään mieleen tuleva paikka maailmassa, jossa seikkailija Sjögren ei ole käynyt.

– Se on odotuslistalla, hän sanoo, hymyilee ja istahtaa kotisohvalleen Espoon Soukassa. Tuo sohva voisi olla mikä tahansa alusta missä päin maailmaa tahansa - niin moneen paikkaan on Vivi-Ann kotinsa tehnyt.

Mistä kaikki alkoi? Mikä herätti Vivi-Annin uteliaisuuden vieraita maita ja kulttuureja kohtaan? Milloin hän koki ensimmäisen niin sanotun seikkailunsa?

Smoolannissa vuonna 1945. Seitsemänvuotias Vivi-Ann oli saapunut pari vuotta nuoremman veljensä kanssa Alvestan rautatieasemalle. Mies, jonka piti olla lapsia vastassa, ei ollutkaan päässyt tulemaan. Yksinäiset lapset huomannut rautatievirkailija vei Vivi-Annin ja tämän veljen kotiinsa ja tarjosi heille vastaleivottuja sämpylöitä. Yhtäkkiä he olivat keskellä ventovieraiden ihmisten arkea, jossa puhuttiin eri tavalla, ja jossa ruoka oli erimakuisia kuin kotona. Se oli ensimmäinen kokemus maailmassa samaan aikaan olemassa olevista arjista, toistaan poikkeavista totuuksista. – On vaarallista jos ihminen alkaa uskoa, että vain oma arki on oikeanlaista, Vivi-Ann toteaa.

Vivi-Annilla tuntuu olevan lähes yliluonnollista herkkyyttä tuntea – ja ennen kaikkea maistaa – uusia kokemuksia. Ruoka on asia, jonka kanssa kaikki maailman ihmiset joutuvat tekemisiin. Ruoassa samanaikaiset mutta erilaiset arkitodellisuudet konkretisoituvat ehkä parhaiten. Makuaistilla on myös pitkä muisti: Vivi-Ann muistaa vieläkin kuudenkymmenen vuoden takaisen

sulavan voion maun lämpimien kuminasämpylöiden päällä Alvestassa, ystävällisen asemavirkailijan kotona.

”Minä en väisty”

Vivi-Ann ei etsimällä etsi seikkailuja, mutta antaa niiden tulla, antautuu kohtalon johdeltavaksi. – En väisty. Toistaiseksi kohtalo on käyttäytynyt hyvin, Vivi-Ann hymyilee.

Edessämme istuva, violettiin beniniläismekkaan pukeutunut, eloisa Vivi-Ann havainnollistaa ihmiskäsitystään hyvin espanjalaisella vertauskuvalla: ihminen on kuin viuhka, joka voi olla auki pikkuisen tai sen voi levittää kokonaiseksi. Toisenlaiset ympäristöt voivat saada ihmisessä esiin sellaisia puolia, jotka ovat kotikulttuurissa tukahdutettu. Vivi-Ann puhuu paljon ”ihmismateriaalista”. Jos pysyy vain yhdessä paikassa, ei opi koskaan käyttämään kaikkea materiaaliaan.

Matkoillaan hän luottaa vaistoon ja hetkeen. – Se sopii minulle. Toisille sopivat suunnitelmat ja käsikirjoitukset. Minusta parasta on mennä uuteen maailmaan tietämättä, mikä on tärkeää ja mikä epätärkeää. Silloin joutuu itse ottamaan asioista selvää.

Joihinkin maihin voi rakastua itse hyvinkin intohimoisesti, mutta se ei vielä tarkoita sitä, että kyseinen maa pitäisi sinusta. Joskus taas voi käydä niin, että joku paikka haluaa pitää sinusta kiinni, vaikka et itse niin välittäisi. Ihminen ei voi käskä mitään, tai ketään, rakastamaan itseään tai toisaalta itseään rakastamaan sitä. Vasta sitten kun molemmat osapuolet ovat samaa mieltä suhteen laadusta, siitä tulee täydellinen, muutoin se jää vain yksipuoliseksi ihastukseksi. Vivi-Ann

on törmännyt myös paikkoihin, jotka eivät ole ottaneet vastaan, niiden kanssa on ollut kuin väärässä seurassa.

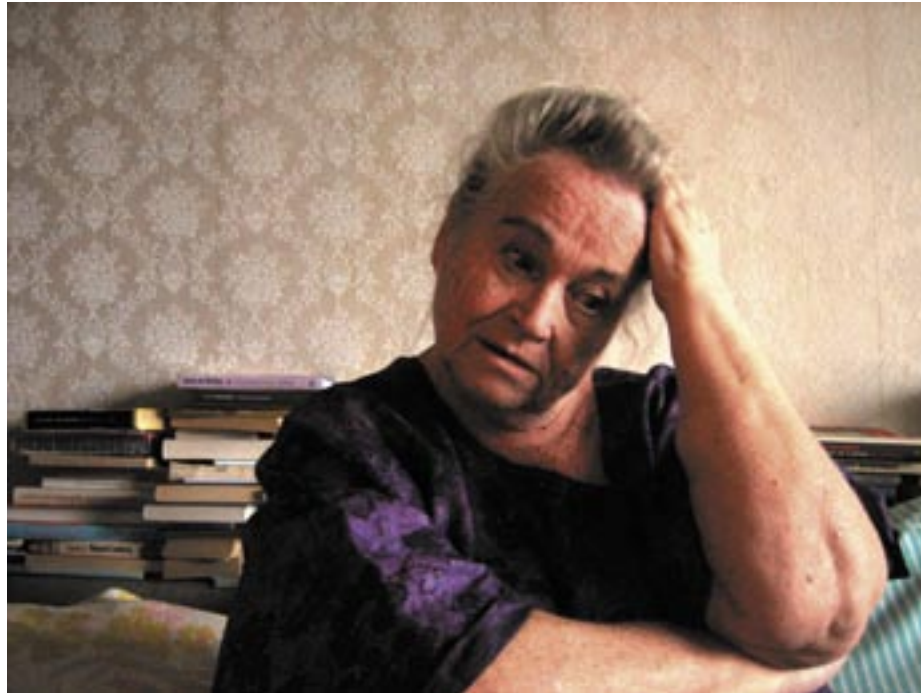
– On paikkoja, jotka tekevät pyöreän selän, sellaisen josta luisuu pois. Selän, joka ei otta vastaan, ei kannu, Vivi-Ann muotoilee. Hän ei halua kuitenkaan nimetä mitään erityistä maata tai aluetta, hänen mielestään se on sama ”kuin puhuisi pahaa jostain ihmisestä”.

Eri kielet ovat oleellinen osa seikkailijan elämää. Espanjaa ja ruotsia kotikielinsään käyttävä Vivi-Ann osaa kymmeniä kieliä, ”ei täydellisesti, mutta siten että niillä tulee toimeen.” Hän on opetellut paikallisen kielen kaikissa paikoissa, joissa hän on oleskellut pidemmän aikaa. Vanha totuus pätee tässäkin: mitä enemmän kieliä osaa, sen helpommin oppii uusia.

Kuten paikkoja, on myös kieliä, jotka panevat vastaan, torjuvat. Toiset taas avautuvat nopeammin, esimerkiksi suahili ja minankieli ovat tarttuneet helposti. Mina on yksi Beninin useista paikalliskielistä, maan virallinen kieli on ranska. Minankieltä ei ole kirjoitettu juuri lainkaan, se siirtyy suullisena perintönä sukupolvelta toiselle. Vierasmaalaiselle tuottaa vaikeuksia erityisesti oudot äänteet, esimerkiksi g:n tai k:n ja p:n saaminen samanaikaisesti ulos suusta.

Maman Africa

Länsiafrikkalaisesta Beninistä on tullut yksi Vivi-Annin monista kodeista. Ensikosketuksen Beniniin hän sai kulttuuri-instituutti Villa Karon stipendiaattina vuonna 2000. Pohjois-Afrikka on tullut tutuksi jo vuosikymmeniä aikaisemmin: ensimmäinen matka omalla paketilla Citroënillä Saharaan tapahtui 70-luvulla. Vivi-Ann asui tuolloin

puolisonsa **Pacon** kanssa nomadiheimon kanssa keitaalla keskellä autiomaata. Keidas asuinympäristönä oli eurooppalaisille aivan uudenlainen ja vieras: he tunsivat itsensä täysin avuttomiksi, kaikki piti opetella ruuanlaitosta ja pyykinpesusta lähtien.

Vivi-Ann on kameleontti, hän sulautuu ympäristöönsä, muuttuu sen kaltaiseksi. Ehkä juuri siksi beniniläinen ravintolanpitäjä tuli sanomaan kylälaisten Maman Africaksi ristimälle Vivi-Annille: sinusta tulisi ihan hyvä afrikkalainen. Vieraat maat ja kulttuurit muuttavat ja ennen kaikkea *lisäävät ajattelutapoja*. Benin on osaltaan lisännyt Vivi-Annin ajattelutapoja, viuhka on avautunut hiukan lisää.

– Ennen lähtöäni Beniniin ajattelin, että menen sinne vaikka he eivät luultavasti pidä minusta, koska minä olen länsimaalainen ja valkoinen. Ajattelin, että annan sen heille kuitenkin anteeksi, enhän ole rasisti. Ennakkokäsitys osoittautui täysin vääräksi, Vivi-Ann hyväksyttiin osaksi beniniläistä yhteisöä aivan kuin hän olisi ollut yksi heistä. ”Nous les noirs” toistui usein kylälaisten puheessa, Vivi-Ann laskettiin osaksi ”meitä mustia”.

– Benin oli minulle suuri yllätys. He otti-

vat minut mukaan aivan erityisellä tavalla. Afrikkalaisessa kulttuurissa vanhempia ihmisiä kunnioitetaan, ja heidän neuvojaan arvostetaan. Olin hyvin yllättynyt kun myös minulta tultiin kysymään neuvoja niin arkisissa ongelmissa kuin ihmissuhteissakin, Vivi-Ann kertoo.

Kaulimen ja viidakkoveitsen valtakunta

Vivi-Ann kuvaa mykistävällä herkkyydellä ja aistikkudella ihmisten lisäksi myös Beninin kasveja ja eläimiä. Hän piirtää paperille koiranhammas-nimisen kasvin lehden ja kirjoittaa sen minankielisen nimen - *avunvo*. Hän kuvailee paikallisia kaloja, niiden makuja, sekä kertoo harvinaisesta herkusta, vuohesta, ja siitä valmistetusta maksapateesta, johon tuli mukaan myös vuohen kieli.

Viidakkoveitsen ohella kaulin on beniniläisen keittiön keskeisin työkalu: sillä murskataan ruoka-aineita pieneksi, kaulitaan ja sekoitetaan. Kaulimella sai muun muassa vuohen maksan sileäksi. Afrikkalaisten peruna on maissi- tai maniokkijauhoista tehty kiinteä puuro. Lukuisten hedelmien lisäksi keskeisiä ruoka-aineita ovat punainen pal-

muöljy, tuore inkivääri, chili, tomaatti ja punasipuli.

Matkoillaan Vivi-Ann pitää aina päiväkirjaa. Näihin matkapäiväkirjoihin hän tallentaa kaiken, mitään suodattamatta, silmät ja korvat avoimin kaikelle ympäröivälle. Varsinkin kirjojen kirjoitus tapahtuu kuitenkin aina kotimaassa. Kirjoittamaan hän ryhtyy vasta sitten kun ”teksti purskahtaa ulos väkisin”. Vivi-Ann on kirjoittanut useita romaaneja ja ruokakirjoja, joista viimeisin on tänä vuonna ilmestynyt *Vivi-Annin keittiössä*. Siihen on koottu reseptejä niin oman äidin arkistoista kuin maailman eri laidoilta. Beninin kokemusten innoittamana syntyi vuonna 2004 ilmestynyt *Kasvokkein – muistiinpanoja Beninistä*.

”En ole tottunut vielä mihinkään tässä kaikessa, mikään ei ole muuttunut näkymättömäksi, mitään ei seuloa pois vähemmän tärkeänä, liian tuttuna, minua kiinnostamattomana. Kaikki aistini ovat alttiina taukoamattomalle, hallitsemattomalle vaikutelmien pommitukselle. Minä en yritä tyrehtyttää tulvaa.” ■

*Teksti: Sanna Virta ja Varja Siirtola
Kuvat: Varja Siirtola*

Vaihdossa Nantesissa

Pitkiä päiviä ja sitäkin pidempiä lounastaukoja

Kirjoitan hieman erilaisesta näkökulmasta vaihto-oppilaana olemisesta. Erilainen näkökulma johtuu siitä, että jos totta puhutaan, en ole vaihto-oppilas lainkaan. Hankin itse oman vaihtopaikkani kirjautumalla Nantesin yliopistoon Ranskan kansalaisena. Täällä yliopistoon voi kirjoittautua kuka tahansa ilman pääsykokeita, ainoa ehto on ylioppilastutkinto.

Ero vaihto-oppilaisiin nähden on se, että suoritan tismalleen samat asiat kuin muut taloustieteitä opiskelevat ranskalaiset. Joudun myös maksamaan lukukausimaksut, enkä voi valita mitään kursseja itse: minulle annettiin lukujärjestys, jota seuraan. Kaikeksi onneksi **Sarkozy** ei ole vielä ajanut uudistuksiaan läpi, joten lukukausimaksut ovat vain noin 300 euroa. Jos rakas presidenttimme jatkaa linjallaan, voi olla, että muutaman vuoden päästä puhumme tuhansista euroista. Juuri näiden Sarkozyn ajamien uudistusten vuoksi monet yliopistot ovat tällä hetkellä lakossa. Ihmiset yöpyvät laitoksilla ja polttavat lehtiä pihalla, mielenosoituksia on paljon, banderolleja, julisteita ja lentolehtisiä näkyy joka puolella. Koska yliopistomme taloustieteiden laitos sijait-

see samassa rakennuksessa oikeustieteiden kanssa, laitoksemme ei ole suljettu, sillä suurin osa opiskelijoista kannattaa oikeistoa ja näin ollen myös ehdotettuja uudistuksia. Opiskelijoiden kiinnostus politiikkaan on järjettömän suurta verrattuna Suomeen.

Opiskelu Ranskassa on todella erilaista Suomeen verrattuna. Taloustieteissä meitä aloittaneita on noin 350, ja meidät on jaettu kymmeneen eri ryhmään. Yhteisiä massaluentoja meillä on yhteensä 13 tuntia viikossa. Massaluentoja on tukemassa ryhmätunteja, joissa käydään läpi luentojen aiheita vähän syvemmin. Näitä ryhmätunteja on seitsemän. Aineita ovat taloustieteet yleisesti (économie générale), liikkeenjohto (gestion), laki (droit) ja matematiikka (techniques quantitatives). Massaluennot kestävät joko kahdesta kolmeen tuntia, eikä täällä yksi tunti tarkoita 45 minuuttia, vaan tunti on kokonainen tunti. Opettajat pitävät yleensä kesken luennon pienen tauon, mutta toisinaan jos asiaa on paljon tai ryhmä on rauhallinen, luennoitsija jatkaa koko luennon loppuun ilman minkäänlaisia taukoja.

Massaluennoilla kuri ei ole Suomen tasoa. Ihmisillä soi kännykkä usein, osa kuuntelee mp3-soittimiaan ja vierustoverien kanssa jutellaan häpeilemättä. Puheensorina yltyy välillä niin kovaksi, että on vaikea kuulla mitä luennoitsija puhuu. Nopeasti osa ihmisistä oppikin siirtymään eturiviin, vaikka aluksi kaikki istuivat suhteellisen takana. Kypsyytaso ja motivaatio eivät kaikilla opiskelijoilla ole tottumaani yliopistotasoa: suurin osa aloittaneista kun on 17–18-vuotiaita, jotka tulevat yliopistoon suoraan ylioppilastutkinnon jälkeen. On myös muistettava, että Ranskassa ylioppilastutkinnon tuloksilla ei ole merkitystä tavalliseen yliopistoon pyrittäessä, vain yksityiskoulut ja muut korkeakoulut laativat pääsykokeita ja ovat kiinnostuneita lukion päättötodistuk-

2.11.2007 Université en grève → EAC bloquée, taustalla ensimmäiset mielenosoittajat

Tänä päivänä vuorossa oli italialainen keittiö

sista. Osa nuorista ei selvästikään ole tottunut opiskelemaan.

Mitä opettajiin tulee, täällä ei todellakaan kohdella oppilaita silkkihansikkain, kuten Suomessa. Jos joku tekee virheen, opettaja saattaa julistaa sen koko ryhmälle. Toisinaan opettaja saattaa valita listalta mielivaltaisesti

– kuten päärynää suklaakastikkeessa kermavaahdon kera. Pääruoka vaihtelee noin kauden eri vaihtoehdon välillä. Tarjolla on joko italialaista pitsaa, kalaruokaa, kanaruokaa, grillistä pihvi ranskalaisilla, eksoottisempia vaihtoehtoja maailmankeittiöstä tai ranskalaista kotiruokaa perinnekeittiöstä.

”Puolitoista tuntia ruokataukoon on monen mielestä liian vähän”

jonkun tekemään taululle tehtävän. Siitä ei voi kieltäytyä, taululle on mentävä, osasipa tehtävän tai ei. Oppilaiden välillä on eräänlainen yhteishenki tiettyjä opettajia vastaan, ja liian ankaria opettajia kirotaan tuntien jälkeen. Itselleni järkytyksenä tuli se, miten toiset opettajat kohtelevat meitä lapsina.

Koulupäivät ovat pitkiä vaikka tunteja on vähän, koska opiskelijat ovat tottuneita pitkään ruokataukoon. Esimerkiksi puolitoista tuntia ruokataukoon on monen mielestä liian vähän. Sen vuoksi kello 12 ja 15 välillä ei yleensä ole luentoja. Torstai-iltapäiväisin ei myöskään ole luentoja, koska ne ovat perinteisesti varattu opiskelijoiden omatoimisille liikuntaharrastuksille. Koska opiskelijat eivät harrasta omatoimista liikuntaa, lähtevät kaikki yleensä kotiin.

Opiskelijaruokaloita on kuten Suomessa, ja ne ovat suunnilleen samanhintaisia. Yhden ruuan hinnalla saa sämpylän, alkuruuan, pääruuan ja jälkiruuan. Valinnanvaraa on todella paljon: alkuruuissa on salaatteja, äyriäisiä, juustolautasia, greippejä tai vaikkapa pateeta, jälkiruuksi jogurteja, suklaakakkua, leivonnaisia, hedelmiä

ollut yhtä tyhjän kanssa.

On vaikea sanoa, kumpi on parempi yliopistomalli, suomalainen vai ranskalainen. Suomessa ei ole samanlaisia paineita koko ajan; yliopistoon pääsyn jälkeen tippumisen pelkoa ei ole. Ranskassa taas pääsee suoraan opiskelemaan mitä ikinä tahtoo, mutta vastaavasti yliopiston sisällä kilpailu on kovaa ja kokeet ovat sen mukaisia. Opetuksen taso ei missään nimessä ole suomen tasoa heikompi, mutta meiltä vaaditaan enemmän ulkolukua suuren oppilasmäärän vuoksi.

Kaiken tämän opiskelukärsimyksenkin jälkeen viihdyn erittäin hyvin. Nantes on upea kulttuurikaupunki, jossa olisi joka ilalle konsertteja, tapahtumia, festivaaleja ja näytelmiä. Koulussa on hieman kaoottista ja kuritonta, mutta opetus on useimmiten mielenkiintoista ja toimivaa. Kaikille vaihtoon lähtöä harkitseville tahdon vielä seikkailuteeman varjolla sanoa: lopettakaa epäroiminen. Tänä päivänä maailma on pieni. Jos teillä on opintojen tai harjoittelun varjolla mahdollisuus lähteä ulkomaille, käytäkää se. Mitä ikinä maailmalla odottaakaan, tylsää se ei ainakaan ole. Toivotan teille hyvää ja arvaamatonta seikkailua! ■

Teksti ja kuvat: Sara Malherbe

Merkintöjä Nicaraguasta

6.1.2007 Viimeinen ilta

Sirkat sirittävät Managuan yössä. Masayan valtatien varteen rakennetun ostoskeskus- ja ravintolakompleksin parkkipaikka on täynnä kiiltäviä farmariautoja: varakkaan keskiluokan nuoret kohtaavat toisensa Hipa Hipassa, kaupungin kuumimmassa diskossa. Sisäänpääsymaksu koko illan juomineen on viisi dollaria. En enää tilaa rommia collalla, sillä niin tekevät vain gringot, pohjois-amerikkalaiset. Olen oppinut, että Flor de caña on parhaimmillaan seitsenvuotisena, soodan, jääveden ja jäiden kanssa yhdistettynä. Toisaalta olen oppinut myös, etteivät tytöt tykkää rommista vaan juovat tequilaa.

Diskon terassilta katsoessa voisi luulla olevansa paratiisissa: merengue soi, ihmiset tanssivat ja keskusteleivat iloisesti, huolettomasti. Kaikilla tuntuu olevan uusi auto, iso vartioitu talo, puutarhuri, sisäkköjä, sekä sukulaisia Miamissa. Tällaista täällä oli. Kuumaa, helppoa ja trooppisen kosteaa, ilmanviettoja ainakin kolmesti viikossa, joista jokainen jatkui diskoon asti. Jopa katolinen konfirmaatiojuhla eräänä sunnuntaina yltyi bakkanaalisiin tunnelmiin yökerhossa.

Hipa Hipan ja kauppakeskusten tuolla puolen oli toisenlainen Nicaragua. Likaiset, nälkäiset perheet Santo Domingon ja muiden varakkaiden asutusalueiden ulkopuolella. Hiekka- ja mutateiden ratkomat slummit. Puhumattakaan maaseudusta ja kylistä pohjoisessa tai Atlantin rannikolla, jonne tuskin oli edes tieyhteyksiä.

24.12.2006 Granada

Joskus niihin aikoihin kun televisiosta tulee aattoamun klassikko, Lumiukko-animaatio, astun ulos ovesta hekumalliseen aurin-gonpahteeseen. Asteita voisi olla hyvinkin + 40. Nenään ei leiju uunista tuleva kinkun aromi, vaan lämmön hautoma kaupunkilaiselo, johon kuuluu niin ikään poltettujen roskien käry. Korviin ei kantaudu jouluhelinä tai Lumiukon musiikki. Vastapäisen talon terassille on tuotu stereot kaiuttimineen. Käheän pehmeästä äänestä ja puertoricolaisaksentista ei voi erehtyä: reggaeton-duo **Wisin & Yandell** sopivat näemmä myös Neitsyt Marian Pojan syntymäjuhlan musiikiksi. Ainoa ero jokapäiväiselle soitolle kuuluu olevan äänenvoimakkuudessa, jota on lisätty rutkasti, jouluaaton kunniaksi.

Oliko miehet hätistelty ulos työläiden, ruokia valmistelevien naisten tieltä? Kuuluiko paikalliseen jouluperinteeseen machojen yksinoikeus rommipullon korkkaamiseen ennen puolta päivää? Ainakin kaksi veijaria terassilla stereoineen ovat hyvällä tuulella. Samanlaisia herroja on naapuritalojenkin patioilla, puoliksi aataminasussa, joulurומmi edessään.

Matkakumppanini on moottoripyörää korjaamassa. Minua vaivaa karvas syllisyys kulkuneuvon hajoamisesta, olihan järjetön matka halki reikäteisen Nicaraguan minun ideani. Vai oliko?

21.12.2006 Leónista Jinotegaan

Valtatie Leónista Corintoon muistuttaa kuun pintaa. Kraatterimaiset reiät tiessä tekevät ajamisesta haasteellista. Reikiä on joko välteltävä pujottelemalla tai ne voi yrittää sankarimaaisesti ylittää pienoisinä kuoppina, sopivalla kulkuneuvolla - kuten farmariautolla. Suzuki on osoittautunut liian hienorakenteiseksi tällaiseen maastopyöräilyyn. Siitä on rutistunut molemmat vanteet ja vaihdelaatikosta kuuluu outo ääni. Ja minulla taitaa olla aivotärhdys.

Olemme jo niin pohjoisessa, että on viileää. Tulemme Hervideros-nimiselle paikalle, joka on jonkinlainen luonnonpuistoksi rajattu alue, jonka maaperä on niin tulivuoriperäistä, että pienistä rei'istä höyryä savua. Kolme alle 10-vuotiaasta lasta esittelee meille maassa olevia kasoja, joiden päistä pulppuaa kuumaa laavaa. Pienoismallinkoisen tulivuorikylän yllä leijuu usva, koko paikka vaikuttaa Indiana Jones -elokuvan lavasteelta. Yksi lapsista tunkee mukanaan kantamansa oksan yhteen laava-aukkoon ja kaivaa sieltä kuumaa mutaa. Hän asettaa sen käteeni ja väittää sen olevan hyväksi iholle. Minun on hierottava sitä naamaani.

Lapset tietävät paikasta ja sen geologiasta hämmästyttävän paljon. Käy ilmi, etteivät he käy koulua eikä kukaan heistä osaa lukea. He auttavat perheitään saamaan elantonsa paikalle pysähtyvistä matkailijoista. He opastavat, myyvät terveellistä mutaa ja keräilevät laavan seasta löytyviä prekolumbianisia atsteekkien keramiikkaan kaiverrettuja kalentereita. Muinaiset rintamerkinkokoiset keramiikkakolikot erilaisine symboleineen kerätään muoviseen pesuvätiin, josta niitä myydään turisteille dollarin kappalehintaan. Ostan kaksi, vaikka epäroinkin niiden olevan todella atsteekkien kädenjälkeä. Eurooppalaisena en voi käsittää, että jotain niin vanhaa löytyy maasta kuin roskaa – niidenhän kuuluu olla museon vitriineissä.

Tiet sen kuin huononevat pohjoiseen men-

täessä, ja tunnelma meidän matkantekijöiden välillä on monien vastoinkäymisten ansiosta niin kireä, että tiedän ettei ystäväni vitsaile kysyessään mitä tarkoitikaan kun liikennevalossa palaa vihreä: pitääkö pysähtyä vai mennä?

18.12.2006 Peñas Blancas, Costa Rican rajalla

Moottoripyörä lipuu vaivihkaa tien vartta, kilometrien pituisen, seisovan autojonon vierellä. Kuvittelemme, että nopeasti saavutettu maiden raja nopeuttaisi myös rajan ylitystä. Näin ei ole. Meillä ei ole mitään asiaa Costa Ricaan nicaragualaisella moottoripyörällä, joka on matkakumppanini veljen nimissä. Hukkareissu. Me emme matkustakaan katselemaan Costa Rican sademetsiä ja eläimiä. Olisinko edes halunnut tuonne tylsän hyvin toimivaan ja oudon vauraaseen Keski-Amerikan Sveitsiin? Olisin, mutta en sano sitä ääneen enkä näytä pettymystäni kun käännymme rajalta takaisin.

“Itse asiassa haluan pohjoiseen. Vihaan rantoja ja costaricalaisia”, päättää matkatoverini. Koska en halua palata Managuaan, suostun suunnanvaihdukseen kohti pohjoista.

15.12.2006 San Jorge, Rivas

Kaikki on valmista moottoripyörämatkaa varten: ajokortti suoritettu päivässä pientä lisämaksua vastaan, kaikki tarvittavat osat ja uudet pyörät on asennettu kulkuneuvon, kypärät ostettu. Rahaakin on jonkin verran. On kenties hieman irvokasta puhua rahasta, mutta kaikki täällä on hullun halpaa, varsinkin ajokortit. Siihen ei tosin matkatoverini tapauksessa sisältynyt ajo-opetusta. Luotan kuitenkin häneen, onhan hän ajellut vuosia, vaikkakin vain asumansa saaren kyläteillä.

Istumme ulkobaarissa suunnittelemassa matkaa. Ensin San Juan del Suriin, rannalle katsomaan kilpikonniin nousua merestä. Sitten toisille rannoille, missä voi esimerkiksi surffata. Käymme Costa Rican puolella, sen eri eliö- ja oliolajeja vilisevissä kansallispuistoissa. Pysähdyimme kylissä, jonne ei ehkä tule sähköä, näemme paljon köyhiä. Olemme kuin **Ernesto Che Guevara** ja **Alberto Granado**, jotka ajavat halki Latinalaisen Amerikan ja näkevät kurjuutta ja auttavat ihmisiä.

Vaikka en olekaan yhtä innoissani uusia osia saaneesta moottoripyörästä kuin tuleva matkatoverini, olen otettu kun hän sanoo pöydässämme istuvalle miehelle, että myi yhden lehmänsä saadakseen rahaa, jotta voisi kuljettaa suomalaista ‘vikingaa’ pyörällään ympäri Nicaraguaa.

8.8.2006 Santo Domingo, Managua, ensimmäinen viikko vaihto-opis-lijana

Peltiselle katolle tipahtaa mango. Tai kookos, en voi tietää. Kumpiakin löytyy puutarhasta sinne tänne sadelleina. Kuolen tylsyyteen: kolmatta tuntia kestänyt sähkökatkos estää kaiken normaalin puuhan, kuten surffailun 60 tv-kanavan välillä, lukemisen, näkemisen, syömisen ja jopa hengittämisen. Ainoa valonlähde on kynttilä, joka

kuumentaa 30 asteista ilmaa lisää ja joka vie muutenkin kosteasta ilmanalasta happea. Makaan sängyllä ja odotan hetkeä, jolloin televisio ja tuuletin räjähtävät yhtä aikaa päälle, valot syttyvät ja entistä tuhlaavaisempi energiankulutus taas alkaa.

Isäntäperheeni ilmoitti heti tutustumiskäytelyssä olevansa espanjalaista, chileläistä ja ranskalaista alkuperää ja että heissä ei siten ole tippaakaan intiaanien verta. Olisin pikku hiljaa tajunnut sen itsekin, he ovat nimittäin kaikki pitkiä, kookkaita ja vaalea-ihoisia. Heidän sukunimensä on **Lacayo** ja se tarkoittaa lakeijaa. Se tarkoittaa myös paljon maata ja rahaa. He eivät tee töitä, heillä on kaksi palvelijaa ja yksi alaikäinen puutarhuri, kaksi taloa, kaksi ilmastoitua autoa, joiden kyydissä pääsee tropiikin kuumuutta pakoon.

Mitä tahansa voi tapahtua, minua suojellaan ja varoitellaan. Keskustassa minun ei kuulemma kannataisi liikkua. Pakon sanelemana vietän paljon aikaa kotona, talon pihalla aurinkoa ottamassa, mutta sielläkin on omat vaaransa: ihon salakavala palaminen ja dengue-sääsket. Tai mitä jos käy kuten Aku Ankoissa - olen spekuloinut itsekseni - kookos tipahtaa päähäni, saan aivotärähdyksen ja unissa matkaankin Nicaraguan historiaan, aikaan ennen **Kolumbusta**, sieltä Espanjan vallan aikaan, **Somozan** aikaan ja 80-luvun sisällissotaan?

Minun on taisteltava kuumuutta ja tylsyyttä vastaan ja oltava toimielias. Minun on hankiuduttava eroon tästä pitkästyneisyyden tunteesta, etten tulisi loukanneeksi ihmisiä, jotka yrittävät viihdyttää minua autoajeluilla ja ostoskeskuksilla. Etten enää päästäisi suustani sellaisia sammakoita kuin “voi kun tulisi edes hurrikaani tai maanjäristys”. ■

Teksti ja kuvat: Varja Siirtola

Japani

Maa, jossa en käsittänyt mistään mitään, mutta jota kaipaen yhä

Huhu Boui-Bouin vuoden 2007 seikkailu-teemasta ajautui tänne Nanteisiin kuin minua varten keksittyinä. Suurena seikkailijana ja tutkimusmatkailijana en voinut vastustaa kiusausta kirjoittaa teille muutamaa sanaa – olisin voinut kirjoittaa kokonaisen kirjan – viime kesänä tekemästani Japanin-matkasta. Toimitukselle tiedoksi, että perhe **Malherbe** ansaitsisi jo pikkuhiljaa erityisiä kiitossanoja lehden erinomaisesta tukemisesta. *(Toim.huom. Eriytyiskunniamaininta myönnettäköön.)*

Kaikki, jotka ovat kiinnostuneita animesta, mangasta, japanilaisesta taiteesta yleensäkin, maan rikkaasta historiasta tai kulttuurista sekä vaikuttavista nähtävyyksistä ja luonnosta – tämä artikkeli on juuri teille. Japani on vastakohtien maa, joka kiinnostaa maailmalla yhä enemmän.

Viime kesänä päätin lähteä ottamaan selvää näistä vastakohtaisuuksista. Meitä oli kaverijoukko, josta osa oli japanologian opiskelijoita. Onneksi, sillä englannilla Japanissa pärjää huonosti. Vietimme ensimmäiset

kymmenen päivää Tokiossa, muutaman päivän Japanin kuuluisan vuoren, Mt. Fujin lähetyvillä Kawaguchikossa, sekä loppuajan Kyotossa, värikkäässä kulttuurikaupungissa. Kuumankostean ilmaston vuoksi Japanissa ei keskikesällä ole paljoakaan turisteja. Meidän onneksemme lämpötila hipoi vain 35 astetta, maanjäristyksiä ei juurikaan ollut ja taifuunin alta ehdimme hyvisä ajojin vuorten ympäröimän Kyoton kaupungin suojaan.

Ensimmäiset päivät Tokiossa olivat pahimmat kulttuurishokin kannalta. Ensikokemukseni kulttuuriin tapahtui, kun järjestömän jet-lagin kourissa hortoilin Asakusan vilkkaalla kadulla, ja eteeni seisahtui japanilainen tyttö, näin estäen etenemiseni. Hämmentyneenä seisahtuin seuraamaan, kuinka tyttö kohotti hitaasti kameran silmilleen, nappasi kuvan ja lähti pois. Pian sain kuulla, kuinka koulutytty-

joukko ihasteli meitä suureen ääneen kulkiessamme ohitse, ja minulle kerrottiin, että ihmiset tulevat ottamaan meistä vielä monia valokuvia. Ja totta se oli. Metrossa istuessani huomasin toisinaan miten meitä vastaan istuva japanilainen saattoi

kallista edessämme sivulle-päin samalla ”tekstiviestiä kirjoittaen”. Ei tarvinnut arvailla, oliko kyseessä kamerakäynnillä kuvan ottaminen vai ei.

Vapaa-aika

Vapaa-aikana japanilaisilla on tapana mennä töiden jälkeen juomaan muutamat lähibaariin (usein liikemiehet juovat liikaa ja yöpyvät lähimmässä kapselihotellissa) tai esimerkiksi karaokeen tai arcadelle viettämään aikaa ystävien kanssa. Nämä ihmiset työskentelevät jopa 14 tuntia vuorokaudessa ja lomia ei juuri ole, joten vapaa-aika käytetään viimeiseen pisaraan saakka.

Japanilaisen karaoken toimintaperiaate on yksinkertainen: ystävä- tai työporukalla vuokrataan pieni huone, johon mahtuu noin 8 henkeä. Huoneessa on ensiluokkainen äänentoistojärjestelmä ja suuri televisio. Siellä on sohvia ja pöytä, seinäpuhelimien kautta voi tilata juotavaa ja syötävää. Meidän huoneessa oli tamburiinin lisäksi kolme puhelinluettelollista laulua – enkä

Paikallisväestöllä puolestaan ei ollut mitään valokuvia vastaan: Cosplay-kulttuuria Harajukulla

valehtelee, sivut näissä olivat yhtä ohuet kuin puhelinluettelossa. Lauluja löytyi kaikista genreistä ja maista, myös suomalaiset bändit olivat hyvin edustettuina.

Toinen mielenkiintoinen vapaa-ajanviette on arcade eli pelihalli. Jokainen on nähnyt pelihalleja, vaikkapa Linnanmäellä tai Särkänniemessä. Mutta nämä pelihallit ovat pienen kerrostalon kokoisia, eräissäkin oli kuusi kerrosta. Jokainen kerros on jaettu oman teemansa mukaan, esimerkiksi rahapelit yhdessä, musiikkipelit toisessa ja niin edelleen. Melu ja valojen väriiloisto on uskomaton.

Perinteet

Mt. Fujilla yövyimme perinteisessä japanilaisessa majatalossa. Mentäessä sisälle majataloon, pitää aivan ensimmäiseksi riisua kengät pois (myös kapselihoteleissa piti ottaa kengät ovella pois) ja vaihtaa jalkoihin majatalon omat sisätoissut. Huoneissa oli lisäksi yukatat, joita pidimme sisätiloissa. Huoneet, joissa yövyimme, olivat myös perinteisiä japanilaisia huoneita. Keskellä huonetta oli istuintynnyjen ympäröimä matala pöytä, jolla oli kannullinen vihreää teetä. Teevesi vaihdettiin joka päivä. Yöllä otimme kaapista patjat, jotka levitimme lattialle, päiväksi ne korjattiin pois.

Osuimme Tokioon suuren juhlan, hanabin, aikaan. Hanabi on perinteinen juhla, joka muistuttaa aika paljon Suomen uudenvuoden juhlaa. Tai mitä uudenvuoden juhla voisi muistuttaa, jos olisi 30 astetta lämmintä. Naisilla ja miehillä oli yllään yukatat (perinneasut). Ihmiset viihtyivät ulkona, kaik-

kialla oli kojuja, joista voi ostaa syötävää. Juhlaan kuului myös yli puoli tuntia kestävä, valtava ilotulitus. Illalla ihmiset kerääntyivät puistoihin, nuoret levittivät pressuja joiden päällä he istuivat laulamassa ja viettämässä pimenevää iltaa.

Haarukoita ja veitsiä Japanista on turha etsiä, mutta siihen tottuu nopeasti. Syömäpuikkoja parempia ruokailuvälineitä ei ole. Söimme paljon kiinalaista ruokaa, kuten raame-nia (nuudelikeitto), mutta myös japanilaisia herkkuja kuten sushia, tai onigirejä (eräin-lainen merilevään kääritty täytetty riisipallo) tai vaikkapa currya. Jos totta puhutaan, en oikeastaan tiedä mitä söin, useimmiten en

halunnutkaan tietää. Kaikki ruoka oli jollain tavalla jännittävää, yksittäispakattuja annoksia oli paljon. Erikoisuutena voisin mainita muumimerkit: eräissä kauppaketjussa sai alennuksia keräämällä muumitarroja.

Matkan jälkeen

Japani avasi paljon. Opin paljon toisten kunnioittamisesta ja avuliaisuudesta, japanilaiset olivat äärettömän avuliaita ja kohteliaita. Nyt tuntuu kummalliselta tarkastella omaa kulttuuriaan, miten pitkälti se perustuu oletuksiin, sanomattomiin sääntöihin ja oletettuun yhteisymmärrykseen. Jokainen luo oman todellisuutensa, mutta yhteinen alue on pidettävä neutraalina tasa-arvon alueena, jossa emäkulttuurin säännöt - lausumattomat ja ääneen lausutut - pätevät.

Suosittelen jokaiselle matkustamista maahan, jonka kulttuuri poikkeaa täysin omasta kulttuurista. Suoraan sanottuna, oli maa miten avoin ja demokraattinen tahansa, se so- kaisee aina. Jos tahtoo todella nähdä oman kulttuurinsa, on sitä tarkasteltava etäältä. Jos olette keskustelleet ihmisten kanssa, jotka eivät koskaan ole matkustelleet, ja itse olette nähneet kolikon kääntöpuolen, ymmärrätte kyllä. En väitä tietäväni mitään erilaisista kulttuureista, mutta väitän nähneeni Suomen hieman objektiivisemmin. Miltä se näyttää – sitä en sano. Finnairilta saa tarjouslippuja Japaniin 400 eurolla, alkakaa säästää opintotuesta ja lähtekää. Japani ei ole kallis maa turistille, muun muassa hostelleja on runsaasti. ■

Teksti ja kuvat: Sara Malherbe
Lisätietoja: <http://paion.livejournal.com>

Lotta perinteisessä yukatassa japanilaistytöjen kanssa, jotka tahtoivat samaan kuvaan

Tämä on käsky!

Lähtiessäni vaihtoon Ranskaan tiesin, letteivät asiat hoituisi kuten Suomessa, mutta jonkinlaiset tarkemmat neuvot olisivat helpottaneet ainakin alkutaivaltani. Puolen vuoden aikana Heksagoniaa kiertäessäni mieleeni kertyi muutama hermoja säästävä toimintaohje, jotka listasin kymmenen vähän kuuluisamman käskyn jatkoksi, sillä ohjeet tuntuivat olevan melkoisen perustavaa laatua. Listan loppuvaiheen päätelmät tehdessäni aloin pikku hiljaa vakuuttua siitä, että Ranska on asumiskelpoinen maa muillekin kuin ranskalaisille – täytyy vain tuntea säännöt.

11. käsky: Muista pyhittää lounas-aika

Ensimmäisinä päivinä en juuri syönyt. Ranskalaisten, noiden ikuisten kulinaristien, hurmaava tapa pyhittää pari tuntia päivästä lounastamiseen valkeni minulle koko laajuudessaan puolen päivän aikaan rautaristikoiden alkaessa ilmestyä paitsi toimistojen, myös ruokaputiikkien ovien eteen. Turhautuneena ihmettelin, kuinka edes ravintolat voivat olla auki lounasaikaan. Elämäni helpottui huomattavasti, kun vajaan viikon kuluttua löysin vihdoinkin supermarketin, joka oli auki ”sans interruption” eli silloinkin, kun minulla oli nälkä.

12. käsky: Älä turhaan kuvittele minkään olevan yksinkertaista

Aika varhain opin, että lähes asian kuin asian hoitaminen helpottuu, jos mukana on henkilöllisyystodistus, todistus vaihtopaikasta, opiskelijakortti, attestation de domicile, pari passikuva, muutama allekirjoitettu paperi kolmena kappaleena ja kansiollinen kärsivällisyttä. Tosin yrittäessäni ostaa Nancyssa etukäteen paluulippua Genovasta Nizzaan asiakirjapinosta ei ollut mitään hyötyä. Automaatti käski mennä lipunmyyntitiskille, josta ilmoitettiin, että lipun voi ostaa vasta Nizzasta. Nizzan luukulla pyydettiin tulemaan seuraavana päivänä uudestaan juuri ennen Italiaan lähtöä, mutta silloin minulle kerrottiin, että Italiasta lähteviin juniin lipun voi hankkia vain Italiasta. Olin aika varma, ettei naapurimaasta palautuminen koskaan onnistuisi, mutta vaihdoin kuitenkin maata. Veikkaukseni osui puoliksi oikeaan: paluulipun saattoi ostaa vain rajan tuntumaan... jossa automaatti ei tuntenut rajan ylittävää junamatkaa ja lipunmyynti oli kiinni. Konduktööri olisi myynyt lippuja, mutta lopulta juna ei lähtenytäkään, vaan se korvattiin bus-

silla. Ei siis ihme, ettei etukäteen ostaminen ollut mahdollista.

13. käsky: Älä ajattele loogisesti

Menomatkalla luulin pakkautuneeni väärään bussiin, sillä matkalla Charles de Gaullelta Gare de l'Estille ikkunasta vilahtelien kylttien mukaan reitti tuntui käyvän läpi kaikki mahdolliset ilmansuunnat – eikä todellakaan missään loogisessa järjestyksessä. Mitä muuta voi olettaakaan maassa, jossa tietokoneen näppäimistöllä pisteen saamiseksi tarvitaan kahta nappia, mutta puolipiste ja huutomerkki hoituvat yhdellä tökkäisyllä.

Pohjoismaisella järjellä oli hieman vaikeaa löytää idea myös kylteistä, joissa lukee ”Toutes directions” – varsinkaan, jos toiseen suuntaan osoittaa ”Autres directions”. Toisiin asioihin sen sijaan sopeuduin varsin nopeasti. Vasta Suomesta käymään tulleen kaverini ihmetellessä noin metrin levyisen kadun keskellä kasvavaa paksua puuta tajusin, miksi kujalla käveleminen tuntui joskus hieman vaikealta.

14. käsky: Älä koskaan olet (mitään)

Elin lapsellisessa uskossa siitä, että toimistojen tädit tietäisivät virastoidensa käytännöt, mutta mennessäni palauttamaan asumistukihakemuspapereita minut tempaistiin todellisuuteen: saamiani ja täyttämäni lomakkeita ei käytännössä ollut enää

olemassakaan ja hakemus olisi kuulunut tehdä internetissä. Tapauksen jälkeen suhtauduin hyvin skeptisesti kaikkiin minulle annettuihin neuvoihin.

Enää en myöskään kuvittelisi, että Euroviisujen tapainen kansainvälinen suurtahtuma kiinnostaisi ranskalaisia. Samana iltana kun **Les Fatals Picards** juoksi ympäri laava Hartwall Areenalla, me ravasimme ympäri Nizzaa viisukatsomoa etsien – turhaan, sillä kaikki Ranskan televisiot oli jumitettu jalkapallofinaalikanavalle. Kyseenalaistan Ranskan maineen kulttuurimaana.

15. käsky: Älä ylläty mistään

Olin kyllä tottunut siihen, että jääkaapin eli ikkunan avatessani ikkunalaudalla saattoi istua pulu kurkkimassa pakastelokerona toimivaan muovipussiin, mutta silti en ollut tarpeeksi karaistunut kohdatakseni hätkähtämättä Pariisin hostellihuoneen ikkunasta sisään tunkeutuneen pulpariskunnan. Hostellin isännän eleistä päätellen välikohtaus ei sen sijaan ollut edes kertomisen arvoinen.

Tuulikin käyttäytyy Ranskassa hieman poikkeavasti. Missään muualla en ole nähnyt kahden vierekkäin olevan lipun liehuvan täysin eri suuntiin.

Kerran pääsin sentään itse tuhahtelemaan ranskalaisille. Koko koillisranskalainen kaupunki sekosi täysin, kun eräänä tammi-kuisena tiistaina taivaalta leijaili muutaman sentin kerros lunta. Hah, meilläpä tähän

osataan varautua! Vahingoniloani tosin laististi se, että hyttisin huoneessani tajuamatta, että talven yllättämässä opiskelija-asuntola-huoneessa tarvittaisiin yön yli hengissä selviämiseen vielä neljäskin peite.

16. käsky: Pas de répétition

Vastapainoksi toistamista estäville ihastut-tavan monimutkaisille prepositio- ja muille rakenteille sekä kadehdittavan pitkille kaiken yhteen ketjuttaville virkkeille ranskalaiset ovat luoneet kattavan lyhenneysteemin. Palloiltuani muutaman päivän yliopistolla olin ihan varma, että kaikille vähintään kaksisanaisille instituutioille ja ilmiöille on olemassa lyhenne.

Ulkomaalaiselle tämä tietenkin aiheutti aluksi pieniä ongelmia. Esimerkiksi täyttäessäni CAFin (Caisse d'Allocation Familiale) hakemusta saadakseni asumislisää CROUSin (les Centres régionaux des œuvres universitaires et scolaires) myöntämää huonettani varten en meinannut millään saada RIB:iäni (rélevé d'identité bancaire), sillä sen saamiseksi tarvitsin BIC-koodin (en vielä-kään tiedä, mikä se on). Lyhenneviidakosta selviytymiselle energiaa säästi se, että CU:stani (cité universitaire) oli lyhyt matka RU:hun (restaurant universitaire), BU:hun (bibliothèque universitaire) ja SIUAP:ille (Service inter-universitaire des activités physiques et sportives) eikä minun tarvinnut käyttää STANin (Services de Transport de l'Agglomération Nancéienne) busseja kuin mennäkseni kiipeämään S.A.E :lle (structure artificielle d'escalade).

17. käsky: Usko, etteivät ranskalaiset oikeasti osaa englantia

Arvelin jotain olevan vialla, kun kaksi tuntia aiemmin Victoria Stationilta lähteneen Eurolinesin bussin ikkunasta näkyi edelleen Big Ben. Kuljettaja oli ek-synyt Lontoossa, eikä miesraukka osannut sen vertaa englantia, että olisi voinut kysyä tietä. Kaksikielisten matkustajien ja muuttaman pysäytetyn poliisin avulla selvisimme vihdoinkin ulos kaupungista.

Englannin ihmeellinen vaikutus tuli testattua myös vaihtarikavereiden kanssa. Ranskalainen häirikköjengi jätti porukkamme rauhaan kummissaan tuijottaen vaihdettuamme kielen lähes salakielen maineen saavuttaneeseen englanttiin.

18. käsky: Ole kohtelias

Ranskalaiset näyttävät välttelevän vaikeita kysymyksiä. Onnistuin esittämään niitä noin kahdeksan miljoonaa kappaletta tiedekunnan sihteerille ja kesti hetken ennen kuin tajusin, että mitä nopeammin saan vastauksen, sitä varmemmin se on väärä. Alkaessani varmistella asioita valkenikin, ettei sihteeriköllä oikeasti ollut mitään tietoa asiasta, vaan hän halusi vain eroon minusta mahdollisimman nopeasti. Ja onhan se mukavampaa lähettää kyselijä matkoihinsa tyytyväisenä eli luullen saaneensa vastauksen kuin äkäisenä siitä, ettei asia vielä neljäntään kuukauden jälkeen ollut ratkennut.

Samaan ilmiöön törmäsin myös kysellessäni tietä museoon. ”Mene alas ja käänny

vasemmalle”, sanoi ensimmäinen. En löytänyt museota, kävelin pätkän takaisin päin, kysyin toiselta – ja sain saman vastauksen, vaikka olin menossa ihan toiseen suuntaan. Päätelin, että ”Descendez et allez à gauche” tarkoitti samaa kuin sihteerikön ”Tout est en ordre” eli kohteliasta tapaa ilmaista ”En tiedä, mene pois”. ■

*Teksti ja valokuva: Annika Kanbanen
Piirros: Marju Rennanen*

« J'ai attendu l'hiver ! »

Boui-Boui a rencontré quatre étudiantes étrangères qui participent au programme d'échange Erasmus ici à Jyväskylä. Aussi bien les italiennes, **Laura Laudadio** et **Martina Martelli**, que les françaises, **Nancy Laperouse** et **Marion Tries**, étudient dans l'institut des langues. Nous leur avons demandé de leurs expériences et pensées après quelques mois passés en Finlande.

Enfin il neige

Toutes les quatre disent que l'automne s'est bien passé et qu'il a été plein de rencontres, de fêtes et d'activités mais pas trop chargé de cours – c'est comme la vie Erasmus traditionnelle.

Nancy mentionne aussi les belles couleurs d'automne. La présence de la nature est une des choses qui émerge quand elles comparent la vie finlandaise à celle d'Italie ou de France. « Avant d'arriver, nous savions seulement que la Finlande est un pays plein de lacs où la nature prédomine », disent Laura et Martina. Le froid ne les a pas tellement frappé, mais : « Notre climat est nettement meilleur ! » La neige tombée pendant la semaine d'interview leur plaît.

Martina et Laura

« J'ai attendu l'hiver ! Aujourd'hui, il commence à se faire ressentir. », se réjouit Nancy.

Pour que les jeunes filles puissent pratiquer les sports d'hiver, il faut attendre un peu plus. « Je veux absolument tester le patin à glace sur les lacs gelés bien que je sois très nulle en patin à glace... par contre je me débrouille mieux en snowboard et je tiens vraiment à tester les pentes très abruptes du ski center de Jyväskylä », planifie Marion avec sourire. Le ski et le snowboarding attirent aussi Martina et Laura.

30

« En ce qui concerne se baigner dans un trou creusé dans la glace... nous sommes encore en train d'y penser », ajoutent-elles.

Le sauna – une occasion unique

Selon les filles, la vie finlandaise est tranquille et sportive. « Le silence et le calme règnent partout », constate Nancy. « Avec le vélo tous les jours je pratique beaucoup plus de sport qu'en France », affirme Marion. « Il faut dire que le cadre du campus de Jyväskylä est beaucoup plus agréable que mon université à Nancy – elle ressemble à un gros bloc gris planté au milieu de la ville. Mais le point positif c'est que je ne suis pas obligée de prendre mon vélo pour aller d'un cours à l'autre. Ici les bâtiments sont parfois tellement éloignés les uns des autres. »

Un genre du sport leur paraît bizarre : se plonger dans le lac après avoir pris le sauna. Les opinions se diffèrent : « Le sauna oui, mais je ne me suis pas baignée après. Trop peur de mourir ! », dit Nancy. Pour les italiennes « c'est une occasion unique mais en même temps un peu spéciale qui restera une expérience pas facile de renouveler en Italie ». Marion, qui avait passé trois mois en Finlande l'été dernier en tant que jeune fille au pair, répond déjà comme une finlandaise : « J'adore le sauna, c'est une vraie chance pour moi de pouvoir aller aussi souvent au sauna à Kortepohja... Et les lacs, c'est le bonheur après le sauna brûlant. »

Marion mentionne « vos yaourts tout gluants qui s'appellent viili ou quelque chose comme ça » comme une bizarrerie finlandaise. Il n'est pas étonnant qu'elle a parfois des difficultés à trouver ce qu'elle aimerait manger en Finlande. Avec « vos addictions au café, les karjalan pirrakkia » elle avait fait connaissance déjà pendant son premier séjour.

Nancy

Marion est intéressée à apprendre le finnois. « Joo, mä puhun suomea ja mä rakastan puhua suomea », formule-t-elle et en remercie Emma, sa partenaire de Each one teach one. Nancy a appris quelques mots avec le cours « survival finnish » et les italiennes donnent des exemples : hyvää huomenta, moi moi, suukkoja, tervetuloa.

Le Père Noël à Rovaniemi ?

Les jeunes filles sont d'accord sur le fait que

Marion

le Père Noël habite à Rovaniemi. « Ma cousine m'a annoncé un jour que le Père Noël n'existe pas et ça m'a rendue très triste », plaisante Marion. « Mais maintenant que je suis en Finlande, j'ai décidé d'aller vérifier si cela est bien vrai en allant à Rovaniemi. » Boui-Boui leur conseille, pour qu'elles ne reviennent pas déçues, de voyager un peu plus loin – jusqu'à Korvatunturi, où habite le vrai Père Noël.

Laura, Martina, Nancy et Marion avaient en tout cas bien conscience qu'on ne trouve pas de pingouins ni d'ours polaires en Laponie – contrairement à ce que pensent plusieurs étrangers. « Oui, bien sûr il y a aussi des koalas », se moque Marion de ceux qui croient que la Finlande est un pays où se trouvent toutes les espèces rares. En écoutant les plans qu'elles ont faits pour le reste du séjour, nous avons l'impression qu'elles ont bien choisi leur destination :

« Je veux rencontrer des gens de toute culture, apprendre plein de choses sur la culture Finlandaise et nordique, apprendre le finnois, profiter de votre belle nature, me rouler dans la neige, aller caresser les chiens de traîneau en Laponie... et boire un chocolat chaud dans une cabane perdue au milieu de la forêt que la neige rend incroyablement silencieuse. ■

Teksti: Annika Kaubanen ja Marju Reunanen

Astérix Internetissä

Syksyn aikana aktiivinen ainejärjestömme on ehtinyt luoda Internetin ihmeelliseen maailmaan erilaisia yhteisöpalveluita, joiden avulla koti-ikäväinen romanisti voi tuntea olonsa vähemmän eksyneeksi missä päin maailmaa tahansa seikkailujensa lomassa (edellyttäen että pääsee nettiin). ■

<http://groups.jyu.fi/asterix> (viralliset nettisivut)

<http://www.facebook.com/group.php?gid=5497231661> (Facebook-ryhmä)

http://irc-galleria.net/channel.php?channel_id=2400090 (IRC-galleriayhteisö)

Donnailua Bolognassa

”Tette, torre e tortellini”, niistä Bologna tunnetaan. En tiedä mitä tekemistä ensin mainituilla on kaupungin kanssa, mutta keskustan vinot tornit ovat varsin komeat ja nakkisormien ei tortellinien pyörittelyyn kannata ryhtyä, vaikka ne julmetun hyviä ovatkin.

Iltaisin on tapana lähteä ”aperitivoille” eli lasilliselle, päivisin riittää normicappuccino. Cappuccinosta onkin Suomessa hävytöntä pyytää liki kolme euroa, kun sitä voi täällä juoda pöytään tarjoiltuna vähän yli eurolla. Kaupan päälle saattaa vielä hyvässä lykyssä saada maitovaahtoon taiteillun sydänpiirroksen. Numeroaan ei silti kannata jokaiselle **Massimolle** tai **Fabiolle** antaa. Italialaiset miehet kun ovat aika epeleitä.

Mitä pukeutumiseen tulee, niin nyt ne tuulipuvut pannaan ja tyylä kehiiin. Italia on donnailun alkulähde. Satoi tai paistoi, isot tv-pöllöaurinkolasit silmille, nahkasaappaat jalkaan ja punaa huulille. ”Bella figura” on italialaisille kaikki kaikessa, itsestä pidetään hyvää huolta ja mihin vaan on lupa mennä näyttäytymään pynttäytyneenä. Ihanan italialaista. Bolognassa sitä vasta kelpaakin tip-sutella katettujen kaarikäytävien alla. Niitä kun kaupungista löytyy vaatimattomat liki viisikymmentä kilometriä. Pysyypähän tukka hyvin sateellakin.

Matkailuvinkkinä annettakoon, että Euroopan vanhimman yliopiston vieraiden kielten laitoksella voi käydä tekemässä u-käännöksen. On se nimittäin metka metodi lukea ranskaa italiaksi. Sen sijaan taskuparkkeeraus on hyvä suorittaa taiteen laitoksella. Jyväskylän Juomatehdas on ihan kiva, mutta yliopiston tiloiksi muutettu Piazzetta Morandin vanha luostari vasta taiteennälän herättääkin. Taidehistorian kurssit ovat ker-

rassaan loistavia ja suulliset tentit jo ennalta kamalia.

Ei voi muuta kuin antaa aplodit sille, joka selviää Bolognan yliopistosta laakeriseppele päässä. Opiskelusta saa nimittäin pulittaa yli tuhat euroa per lukuvuosi. Opintotukea ei tipu ja usein moni lukeekin itsensä vain kandidksi. Vuokrat ovat pilvissä ja monesti sama huone jaetaan jonkun muun kanssa. Repikää siitä, kun yksinäisyys yllättää keskustan yksiosässä toista gradua tehdessä.

Opiskelu vaatii pitkää pinnaa ja paljon sisua. Mitä turhaan katselette ensi kevään yleisten tenttipäivien päivämääriä, täällä pastalandiassa kun ei opetuksesta vielä tiedetä edes mitä, missä, milloin, saati onko huomenna pouta. Italiassa oppii roppakaupalla kärsivällisyyttä. On eletävä varpaillaan. Koskaan ei voi olla aivan varma tuleeko luennoitsija paikalle ja bussi pysäkillle, saatikka onko kyseessä kaikki palvelut lamauttava yleislakko. Aika on venyvä käsite.

Eikä se nyt ole niin justinsa, jos skoottereille on kaksi kaistaa – voi sitä ajaa hyvin kolmella tai neljälläkin. Koiria pitää myös ymmärtää, ne voi ihan

hyvin viedä mukanaan ostoksille tai vaikkapa illalliselle ravintolaan. Ja lopettakaa jo se keskustelu häiritsevistä parvekkeella tupakoinnista, Bolognassa voi periaatteessa sauhutella missä vaan.

Sen sijaan ottakaa opiksenne. Palvelua voi ravintolassa vaatia ja jos laatu ei miellytä, ei lautasta tarvitse syödä loppuun. Pöydässä nautitaan pitkään ja ruoasta on osattava keskustella. Sillä on väliä, mitä suuhunsa laittaa. Ruokarauhakäsitteen on tosin tainnut keksiä muinoin joku hullu Suomesta. Täällä ei nimittäin parane olla hiljaa misään. Ainakin on huidottava, jos ei muuta. On myös tiedettävä, että tietyn muotoinen pasta kuuluu tiettyyn kastikkeeseen, eikä kaikkea survota perussuomalaiseen tapaan salaatteineen päivineen samaan aikaan lautaselle. Ruokailu on taiteenlaji, ja oikeanlaisen oliiviöljyn valinta ja pizzan paisto pyhää.

Hirteen se joka väitti, että Erasmus ”ei tee mitään”. Integroituminen on kuulkaas kokopäiväistä työtä, tenttikirjat paksuja ja luennoitsijan puhe nopeatempoista. Uusia sanoja vaan vilisee päässä ja italiaa ei opi kuukaudessa tai kahdessa. Olenkin vasta alussa. Lähtökuopissa. Vielä ei voi tietää mistään mitään. Ennen kuin kieli sujuu ja olen ymmärtänyt mihin se kaikki pizza ja pasta italialaisissa naisissa menee, en luovuta enkä kotiin tule. ■

Teksti ja kuvat: Noora Anttila

Serge Gainsbourg

Gallian Saarikoski

Lucien Ginsburg syntyi Pariisissa 2. huhtikuuta 1928. Hänen vanhempansa olivat venäjänjuutalaisia, jotka olivat muutaneet Ranskaan vuonna 1917. Muusikkoisänsä kautta Lucien, joka myöhemmin tuli tunnetuksi nimellä **Serge Gainsbourg**, sai ensimmäiset kosketuksensa musiikkiin ja maalaustaiteeseen. Varttuessaan hänen innostuksensa taiteeseen ja runouteen kasvoi sitä mukaa kun kiinnostus kouluun väheni.

Kolmekymmenvuotiaaksi asti Serge elätti itsensä satunnaisilla hanttihommilla ja soittamalla kitaraa ja pianoa Pariisin pienissä klubeissa. Hänen suurin intohimonsa oli kuitenkin maalaaminen. Hän olisi halunnut tulla suureksi taidemaalariksi, mutta epäluottamus omiin kykyihin sai hänet vähä vähältä jättämään kuvataiteen. Tätä päätöstä hän katui myöhemmin useaan otteeseen.

Sergen musiikillinen ura alkoi vuonna 1957, kun hän säesti laulajatar **Michèle Arnaud**’a *Milord l’Arsonille* -kabareessa. Michèle Arnaud tulkitsi ensimmäisenä Sergen kappaleet *La Recette de l’amour fou*, *Donze belles dans la peau*, *Jeunes Femmes et vieux monsieurs* ja *La Femme des uns sous le corps des autres*, sekä rohkaisi Sergeä itseään nousemaan lavalle. Tuosta kabareesta saivat alkunsa Gainsbourgin laulajanura sekä hänen lukemattomat naisseikkailunsa, jotka olivat syynä myös hänen ensimmäiseen avioeroonsa.

Gainsbourgin ensimmäinen albumi, johon kuului hätkähdyttävä kappale *Le Poinçonneur des Lilas*, herätti paljon keskustelua, mutta ei ollut myyntimenestys. Hänen musiikkinsa ei istunut sen hetkiseen valtavirtaan, ja kritikot pilkkasivat hänen suurta nenäänsä ja isoja korviaan. Vaikka myös hänen toinen albuminsa, *Gainsbourg confidentiel*, menestyi heikosti, päätti Serge nousta musiikillaan maineeseen.

Gainsbourgin kuuluisuus kasvoi, kun hänen laulujaan esittivät muun muassa **Juliette Gréco** ja **Petula Clark**. Todellinen menestys alkoi kuitenkin vasta kun nuori **France Gall** voitti Euroviisut Sergen kappaleella *Poupée de ciré, poupée de son*. Myöhemmin France Gall esitti myös muita Gainsbourgin kappaleita, kuten tarttuvan *Laisse tomber les filles*, sekä sanoituksillaan kohua herättäneen *Les sucettes*.

Vuonna 1967 **Brigitte Bardot** päätti kokeilla laulajanuraa ja pyysi Sergeä kirjoittamaan hänelle lauluja. Gainsbourgin kynästä ovat lähtöisin muun muassa Brigitten esittämät *Harley Davidson*, *Machine à sous* ja *Comic strip*. Serge ja Brigitte äänittivät myös yhdessä duetot *Bonnie & Clyde* ja *Je t’aime... moi non plus*. Jälkimmäinen julkaistiin kuitenkin vasta 80-luvulla. Sergen ja Brigitten välillä oli myös lyhyt rakkaussuhde. Sergelle, joka oli aina pitänyt itseään rumana miehenä, Bardot edusti täydellistä naiskauneutta ja suurta saavutusta elämässä. Eron jälkeen Gainsbourg oli hyvin masentunut. Eron tuskasta syntyi myös yksi hänen tuotantonsa ehdottomista helmistä, Bardot’lle omistettu *Initials B.B.*

Vuonna 1968 Gainsbourg tapasi **Jane Birkinin** erään elokuvan kuvauksissa. Heistä tuli pian vuosikymmenen valovoimaisin pariskunta. He äänittivät yhdessä kappaleet *Je t’aime... moi non plus* ja *69 année érotique*, jotka menestyivät maailmanlaajuisesti. Vuonna 1971 syntyi pariskunnan tytär **Charlotte Gainsbourg**.

Gainsbourg julkaisi 1970-luvulla myös albumit *Histoire de Melody Nelson*, *Vu de l’extérieur*, *Rock around the bunker* ja *L’homme à tête de chou*, jotka edustivat ranskalaisen chansonin avantgardea. Kritikot kuvailivat *Histoire de Melody Nelson*-albumia ”pop-aikakauden ensimmäiseksi sinfoniseksi runoksi”, mutta *Rock around the bunker* aiheutti kohua nat-

siaiheisilla teksteillään. Gainsbourg provosoi ihmisiä paitsi lauluillaan, myös käytöksellään. Hän loi itsestään kuvan kirottuna taiteilijana, joka tupakoi lakkaamatta ja oli jatkuvasti humalassa. Vuonna 1973 hän sai ensimmäisen sydänkohtauksensa. “J’ai eu une crise cardiaque ce qui prouve que j’ai un coeur”, hänen tiedetään sanoneen.

Vuodesta 1976 lähtien Gainsbourg aloitti myös elokuvien ohjaamisen. Hänen elokuvansa *Je t’aime moi non plus*, *Équateur*, *Charlotte for ever* ja *Stan the Flasher* rikkoivat tabuja ja aiheuttivat paljon kohua, mutta menestyivät huonosti. 1980-luvulla alettiin puhua Gainsbourgin jakautumisesta kahteen eri persoonaan: “Gainsbourg” oli hieno taiteilija, joka uudisti ranskalaista musiikkia suuresti, “Gainsbarre” puolestaan provosoi ja aiheutti kuohuntaa muun muassa siirtämällä Marseljeesin sanat reggae-lauluun ja polttamalla 500 frangin setelin suorassa tv-lähetyksessä. Hänen jatkuva alkoholinkäyttönsä ja hurjat elämäntapansa olivat liikaa myös Jane Birkinille, joka jätti Sergen yli kymmenen vuoden yhteiselon jälkeen. Koko loppuelämänsä Gainsbourg jatkoi rajojen rikkomista. Monilla ihmisillä on vielä tänäänkin ristiriitaiset käsitykset hänestä. Hän oli yhtä aikaa suuri taiteilija ja skandaalinkäräinen vanha mies.

Serge Gainsbourg kuoli vuonna 1991 sydänkohtaukseen. Hänet on haudattu Montparnassen hautausmaalle. ■

Teksti: Jaana Marin
Kuvat: Anne Unsitalo

Klassikon jalanjäljillä

Sarjakuvataiteilija **Timo Mäkelä** (s.1951) uusin sarjakuvakirja *Kuolematon mestariteos* on syntynyt **Honoré de Balzacin** *Tuntematon mestariteos* -novellin innoittamana. Boui-Boui halusi selvittää, mikä ranskalaisessa klassikossa viehättää arkirealistisesta tyylistään tunnettua taiteilijaa.

Ensivaikutelma Mäkelästä on omiaan vahvistamaan stereotyyppistä käsitystä boheemitäiteilijästä. Haastattelu on sovitettu pidettäväksi Helsingin messukeskuksen kahvilassa, kirjamessujen yhteydessä. Siihen on varattu ruhtinaalliset 45 minuuttia aikaa. Iltapäivän kiihkeimpään ruuhka-aikaan jo-nottaminen itsepalvelutiskille lohkaisisi siitä vähintään kolmasosan. Tilanteen pelastaa taiteilijan vähintäänkin nerokas ratkaisu: povitaskusta paljastuu sopivasti kaksi kylmää keskioluttölkkää. Onneksi kiireisen ravitsemusliikkeen henkilökuntaa ei tunnu häittäävän omien virvokkeiden nauttiminen.

Oikeasti Timo ”Timppa” Mäkelä tunnus-tautuu tiukasti tosielämän sitoumuksissa kiinni olevaksi realistiksi, joka työskentelee virkamiesmäisellä kurinalaisuudella. Mäkelä ei usko, että hänellä olisi vaaraa kokea päähenkilönsä Frenhoferin kohtaloa, joutua ”epämääräisen taiteellisen hämyn valtaan”. Oluetkin löytyivät kuulemma ratikkapysäkillä hylätystä six-packista. Mäkelän viikkorutiinin muodostavat *Elämäni*-sarjakuvan piirtäminen *Helsingin Sanomille* ja kahden pilapiirroksen laatiminen *Ilta-Sanomille*. Ne vievät noin kolme päivää viikosta, kaksi päivää viikosta jää siten ”hämärille” omille

projekteille. Aina ei luominen ole pelkkää hurmiota ja kynän tanssia paperilla, erityisesti pilapiirroukset vaativat joskus tuskaistakin ideankehittämistä.

Tarina on tärkein

Mäkelä käsikirjoittaa useimmiten itse omat sarjakuvansa.

– Ihanteellisin tilanne on tehdä itse sekä teksti että kuvat. Sarjakuvantekijä on ensisijaisesti kirjailija; tarina on tärkein, kuvat seuraavat kertomusta, Mäkelä toteaa. Muunlaisten tekstien kirjoittaminen ei sarjakuva-ammattilaiselta tahdo luontua, teksti kääntyy sarjakuvakäsikirjoitukseksi tahtomattakin. Mäkelä puhuu kokemuksista: ensimmäinen sarjakuvakirja ilmestyi jo vuonna 1977.

Klassikkonovellit tosin ovat kiehtoneet Mäkelää aikaisemminkin. Esimerkiksi yksi *Rooma*-albumin (2004) sarjakuvista, *Mustapukuinen nainen*, perustuu väljästi **Guy de Maupassantin** samannimiseen novelliin. Mäkelä voisi kuvitella tekevänsä sarjakuvaa myös uudempiin teksteihin, ranskalaisista kirjailijoista esimerkiksi **Michel Tournierin** tuotanto kiinnostaa. Kaiken kaik-

kiaan lyhytlausainen kuiva proosa tuntuu omimmalta tyyliä jalta, kotimaisista kirjailijoista erityisesti **Veijo Meren** ja **Hannu Rahtilan** tekstit puhuttelevat.

Vaikka ranskan kieli ei sinänsä ole Mäkelälle läheisempi kuin muutkaan vieraat kielet, pitää hän ranskalaista kulttuuria, erityisesti maalaustaidetta, suuressa arvossa. – Varsinkin nuorena olin sitä mieltä että ranskalainen kirjallisuus ja kuvataide ovat suurinta maailmassa, Mäkelä sanoo.

Nerouden ydintä etsimässä

Balzacin *Tuntematon mestariteos* -novellin pääteema on taiteilijan luomisprosessin, ”jumalallisen nerouden” pohtiminen. Mäkelä ei ole ainut taiteilija, jota novelli on innoittanut. Esimerkiksi **Picasso** teki novellin pohjalta sarjan etsauksia ja hankki jopa ateljeen Pariisin rue des Grands Augustins -kadulta siitä osoitteesta, jonka uskoi toimineen novellin tapahtumapaikkana. Ranskalainen uuden aallon elokuvaohjaaja **Jacques Rivette** on myös tehnyt novellin pohjalta elokuvan *La belle noiseuse* (1991).

Tarinassa on kolme päähenkilöä, nuori taiteilija Nicolas Poussin, keski-ikäinen François Porbus ja vanha Frenhofer, joka on maalannut kaikille tuntematonta mestariteostaan vuosikausia. Mäkelän versiossa, *Kuolemattomassa mestariteoksessa*, Poussinista on tullut Pirjoriina Pousi ja Porbusista Sor-

munen eli Sorbus. Mäkelän mielestä Pousinin hahmon naiseksi muuttaminen teki henkilöasetelmasta mielenkiintoisemman ja nykyaikaisemman. Sorbusen ulkomuotoa innoitti runoilija **Arto Melleri**.

– Tavallaan voin itse samastua kaikkiin kolmeen henkilöhahmoon, mutta Sorbusen hahmo – keski-ään ylittänyt taiteilija, joka yrittää edelleen olla rock-uskottava – kuvaa minua ehkä eniten tällä hetkellä, Mäkelä toteaa.

Matissen näköiseksi piirrettyssä Frenhoferin hahmossa kulminoituu novellin pääteema, taiteilijan ”nerouden” tragikoomisuus. Jotain arkitodellisuuden ylittävää luomisprosessissa kuitenkin on, jumalallisesta neroudesta puhuttaessa Mäkelä viittaa Matisen sanoihin ”uskon silloin kun maalaan”.

– Yksinkertaistaen voisi sanoa, että jos mitään ihmisen perustarpeet ylittävää tai jumalallista ei olisi, ei taidettakaan olisi, tai siinä ei olisi mitään mieltä, Mäkelä pohtii. Jumalan olemassaolo on kuitenkin toinen asia. Uskonnollisesta lapsuudestaan huolimatta, tai ehkä juuri sen vuoksi, Mäkelä ei usko Jumalan olemassaoloon tai kuolemanjälkeiseen elämään. Hänen mielestään

elämä on mitoitettu niin, että se tähtää kuolemaan. Rajallisuus on keskeistä ihmisyydessä, ja se muistuttaa olemassaolostaan päivittäin. Elämä on tässä ja tämä on kaikki. Sitä kautta kuolemanpelko on alituisesti läsnä elämässä.

– Kaikkia ihmisiä kuolemanpelko ei ahdisti samalla tavalla. Minä kuulun valitettavasti niihin, joita se piinaa, Mäkelä sanoo.

Tarinassa on toinenkin taso, rakastavan parin tematiikka. Siinä pohditaan osaltaan sitä, missä määrin läheistä ihmistä voi käyttää hyväkseen parisuhteessa. Tarinassa tämä kietoutuu nuoren taiteilija Pousin ja hänen tyttöystävänsä ja mallinsa Siljan ympärille. Pousi on valmis uhraamaan suhteensa Siljan kans-

sa, jotta Frenhofer saisi täydellisen mallinsa ja voisi saattaa loppuun mestariteoksensa. Mäkelä on selvästi halunnut nostaa hyväksikäytön ja uhrauksen teeman enemmän esille, kuin mitä se alkuperäisessä novellissa on. Samalla hän pohtii myös taiteilijan ja mallin kohtaamista, mikä sekin liittyy läheisesti luomisprosessiin. Tarinan vanhenneva taiteilija näkee mallissaan jumalaisen kauneuden lisäksi myös oman katoavan nuoruutensa. Nuoruuden elinvoima on saavutettavissa vain kankaan ja värien kautta, ja siihen mestari Frenhoferkin pakonomaisesti ripustautuu. Mikä riisuisikaan tehokkaammin nerouden myytin kuin peloista inhimillisin, kuolemanpelko.

Mutta onko taiteilijan itsensä tehtävä analysoida omaa, tai toisten kaltaistensa, neroutta, eikö sitä voida pitää jo narsismin huippuna?

– Taiteilijan työ on jo lähtökohtaisesti itsekkeskeistä. Taiteilija on itse oma tarkkailukohteensa, hänen täytyy kääntyä itseensä löytääkseen rakennusaineet työhönsä. Hänellä on kuitenkin mahdollisuus tarttua aiheeseen sarkastisesti, itselleen nauraen, Mäkelä sanoo. Toisaalta tarinan ydin on juuri siinä, ettei luomisprosessia voi selittää auki, sekin on ihmisen rajallisuuden ulottumattomissa. Mäkelä yhtyy täysin sarjakuvan Frenhoferin sanoihin ”maalari ei saisi ajatella kuin siveltimellään”.

Oluet on juotu ja luomisprosessin pimeä ydin on yhtä hämärän peitossa kuin ennenkin. Taiteilija Mäkelällä on kiire Kirjakahvilan lavalle seuraavaan haastatteluun. Nerouden kaavaa tiukataan sielläkin. – Ja paskat, kuuluu Mäkelän ytimekäs vastaus. ■

Teksti ja kuvat: Sanna Virta

Runoja ”hyvin eurooppalaisesta, akateemisesta ja yllättävästä pohjoisen maasta”

Vuidentoista suomalaisen nykyrunoilijan tuotantoa koottiin vuosina 1996–99 samoihin kansiin – ranskaksi. Asialla olivat Elävien runoilijoiden klubin jäsenet ja kokeneet suomen ja ruotsin taitajat, kääntäjät **Olivier Descargues** ja **Gabriel Rebourcet**. Yhdessä he järjestivät runonluentaa Suomen Ranskan instituutissa Pariisissa ja saivat ajatuksen, että ranskalaisyleisöä voisi kiinnostaa runojen lukeminenkin. Eksotikan täydentämiseksi käännöksen rinnalla julkaistiin myös alkuperäisruno suomeksi tai ruotsiksi.

Kirjailija **Pentti Holappa**, joka laati kokoelman esipuheen, arvioi käännöstehtävän vaikeaksi. Sitä ei ole syytä ihmetellä, sillä yhtenä maamme Ranska-asiantuntijoista ja teittittelyn puolestapuhujana tunnettu Holappa on äidinkiellensä käytön suhteen hyvin vaativainen. Niinhän runoilijoiden pitääkin olla, ja erityisesti pienen kielen puhujien tulee korostaa kielensä suuruutta ja täsmällisyyttä. Holappaa miellyttää 1990-luvun ”runouden kulta-aika”, joka hänen mukaansa alkoi ”stalinismin harharetken” päätyttyä. Hieman kotiinpäin vetävässä Suomen runouden lähihistorian katsauksessaan hän muistaa ilahduttavasti antaa kunnian modernismin tulosta Suomeen niille, joille se kuuluu: 1920-luvun suomenruotsalaisille kirjailijoille. Ruotsinkielistä kulttuuriamme edustaakin kokoelmassa peräti viisi runoilijaa, jotta suomalainen vähemmistöystävällisyys tulisi varmasti ranskalaisille selväksi.

Descargues ja Rebourcet ovat kääntäneet runot mainiosti, sikäli kuin kirjan kohde-ryhmään kuulumaton asiaa pystyy arvioimaan. Suomalaiselle on lähinnä valaisevaa nähdä, millaisiin ratkaisuihin ranskankielinen turvautuu ongelmapaikoissa. Joskus ne ovat käsittämättömiä ja saavat epäilemään käännösvirhettä, kuten **Riina Katajavuoren** runossa *Mieto jäähyväinen* (säe ’Kirjoitan äkkisyvän sonetin’ on kääntynyt ranskaksi ’J’écris un sonnet d’une gravité soudaine’) tai **Jouni Inkalan** *IV*:ssä (’Näyttöpäätteen ruutu on nyt paperia varmempi tapa mykistyä sanojen mahdollisuuden edessä’ on saanut muodon ’Un carré démonstratif est une façon plus sûre de rester muet devant l’impuissance des mots’). Joskus selvä monimerkityksisyys on ymmärrettävästi

36

tulkittu vain yhdellä tavalla. Niinpä **Lauri Otonkosken** *Kolmessa auringonlaskussa* ’Päästäisinkö kissan ulos vai yön sisään?’ on käännetty ’Vais-je laisser le chat sortir ou entrer dans la nuit ?’.

Suurinta päänaivaa aiheuttavat vaihtelevat tulkinnat. Miksi **Tua Forströmin** ’kräka’ runossa *Blä aldrig vän med en kräka* on ’corbeau’ (*Ne sois jamais l’ami d’un corbeau*), kun **Juhani Ahvenjärven** runossa *Varis keksi oivan keinon...* saman linnun nimi on käännetty ’corneille’? On vaikea uskoa pätevän Rebourcet’n syylistyneen epätarkkuuteen, joten pikemminkin lukija alkaa hakea vastausta **Clouzot’n** elokuvista ja antiikin eläinsaduista.

Runouden kääntämisessä ei tietenkään sovi takertua tekstin yksityiskohtiin, vaikka niille onkin annettava enemmän arvoa kuin proosassa. Sen sijaan huolitellun kieliasun vaatimus on oikeutettu, mutta valitettavasti korkeintaan välttävästi huomioitu *Charbon du jourin* toimitustyössä. Osasyllisiä erityisesti lähtöteksteissä viliseviin, jopa lukijaa harhauttaviin kirjoitusvirheisiin ja sekaviin lähdemerkintöihin ovat suomalaisrunoilijat itse, jotka ovat olleet mukana ”oikolu-kemassa” käsikirjoituksia. Sitä mukaa kuin kirjallisuuden julkaiseminen on vilkastunut ja helpottunut, myös toimittamisen ja painamisen ammattitaidottomuus tai huolimatto-

muus on ikävä kyllä yleistynyt. Varsinkaan kiireettömyyttä edistämään tarkoitetuissa runoissa ei saisi olla kiireestä muistuttavia tekijöitä. Runokokoelmaa ei kukaan osta hyllynkoristeeksi, joten kauniiden kansien välistä pitää löytyä virheetöntä muodollista kauneutta. ■

Teksti: Aki Räsänen

Charbon du jour (Poètes vivants de Finlande). Toim. Gabriel Rebourcet. Marseille: Rive-neuve, 2000. 336 s.

Le phoque gris du lac Jyväsjärvi

Notre série « Piscines de cauchemar » se transporte cette année dans la bonne ville de Jyväskylä, en Finlande centrale.

Comme son lointain parent le phoque marbré du Saimaa (*Phoca* ou *Pusa hispida saimensis*), l’énigmatique phoque gris du lac Jyväsjärvi (*Halicharus grypus granivicensis*), une espèce absolument unique au monde, s’est retrouvé isolé dans les eaux intérieures à la suite de la dernière glaciation.

Cet animal énigmatique pointe parfois le bout de son museau dans le lac qui lui a donné son nom, mais seulement en été.

En effet, victime d’un irréversible processus d’urbanisation, le phoque gris du lac Jyväsjärvi a perdu quasiment toute résistance au froid. En hiver, il se cache le plus souvent à terre, dans des repaires secrets. Mais comme son cousin direct, le phoque gris de l’Atlantique, il a besoin de bains réguliers, sans lesquels sa peau se flétrit et perd son élasticité nécessaire à la nage. La ville de Jyväskylä, dont la première préoccupation est le bien-être des animaux, a donc décidé d’autoriser aux phoques gris l’accès à l’établissement de bains municipaux dénommé AaltoAlvari, à condition qu’ils s’y rendent en groupes faciles à surveiller.

Bien chauffé et à l’abri du vent (contrairement aux tours d’observation ornithologique), cet établissement fournit aux biologistes un poste d’observation idéal. L’entrée, en outre, ne coûte que la modique somme de 7 euros. Les phoques gris du lac Jyväsjärvi se rassemblent en général le matin

dans le « bassin à vagues » (endroit fort fréquenté dans la journée par des familles avec de tous jeunes enfants), où ils effectuent, sous la direction d’une jeune phoquesse svelte d’espèce non identifiée, divers petits sauts et autres mouvements de gymnastique. Au bout d’une heure, ils se dispersent et s’égayent en tous sens, mais une partie de ces phoques, surtout les femelles âgées, profite de l’occasion pour envahir le bassin de 50 m, histoire de savoir si elles sont en-

vont nager dans le bassin de la piscine, parce qu’elles n’ont pas la dextérité nécessaire pour les ôter. Ces chaussures offrent au biologiste nageur, amateur et professionnel, une précieuse source de renseignements sur le mode de vie à terre de ces animaux. Les phoques vivant dans les rochers portent de solides chaussures de caoutchouc (souvent noires) à fond épais. D’autres ont aux pattes des chaussures blanches en plastique mou, ces phoques vivent dans les landes sablonneuses (voir photo ci-contre). D’autres enfin portent des chaussons de toile à semelle de couleur variable, mais souvent brune : ce sont les phoques qui ont établi domicile dans les marécages boueux. Elles utilisent parfois aussi ces chaussures pour se protéger les pattes quand elles visitent les fosses d’aisance à phoques.

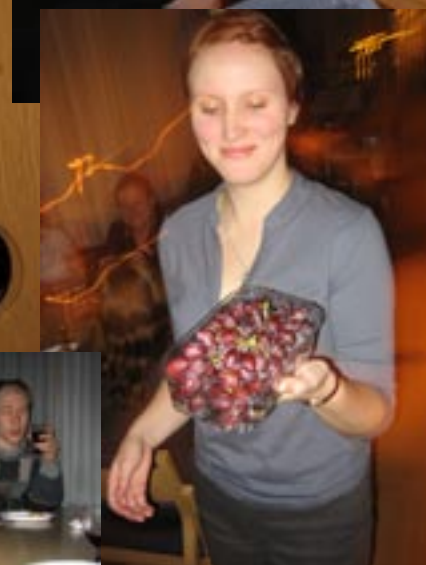
Les phoques et phoques sont des animaux sociables, qui nagent souvent à plusieurs côte à côte et bouchent le passage aux nageurs. Mais ils ne sont pas agressifs, et il suffit de nager résolument vers le groupe pour qu’ils se dispersent et cèdent la place. Au total, ces créatures aux mœurs insolites sont inoffensives, mais en l’absence de données scientifiques sur la faune bactérienne qu’ils véhiculent dans l’eau, et étant donné qu’il se détache inévitablement de leurs chaussures une certaine quantité d’impuretés de composition biochimique indéterminée et potentiellement pathogènes, les nageurs qui ont nagé dans l’eau où des phoques se sont baignées seront fort avisés de se laver méticuleusement avant de quitter l’établissement de bains (penser à apporter son savon, car il n’est pas compris dans le prix d’entrée de 7 €). ■

Texte : JMp3

Beaujolais Nouveau 2007

Astérixin perinteinen Beaujolais Nouveau -ilta järjestettiin Alkon lakosta huolimatta 15.11.2007.

Au cours d'une soirée particulièrement obscure, les quatre membres du Club des Aventuriers du XXIe siècle et demi se réunirent pour leur cérémonie occulte et secrète d'initiation, cérémonie dite « des quatre éléments ».

La dive bouteille magique, en orientant de visu vers chaque initié un des quatre éléments primaires, allait dévoiler à leurs yeux ébahis un itinéraire existentiel à accomplir pendant la future révolution solaire.

JE SERAI LE SOLEIL

JE SERAI LE NUAGE

JE SERAI L'OCEAN

JE SERAI LE ROC

Les Aventuriers du XXIe siècle et demi défièrent ainsi l'immensité du Kalahari, l'effroyable Pot-au-Noir, l'horrible Triangle des Bermudes et le mystérieux roc.

Ils gravirent des cimes, découvrirent des espaces grandioses, furent sujets à des instants d'émulation et de morosité, connurent l'ivresse du danger primitif, invectivèrent le sort et tous progressèrent vers le but suprême, celui dont chacun rêvait depuis un an :

LE
RETOUR
!

LE SOLEIL
EN A SUE !

LE NUAGE
EST CREVE !

L'OCEAN
A SOMBRE !

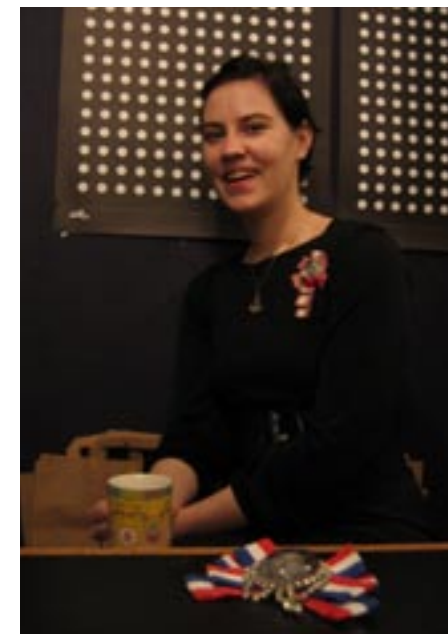
ET TOI, LE ROC, TU N'AS PAS INGURGITE DE SABIE NI DE CUMULUS-NIMBUS, NI D'EMBRUNS. TU T'ES JUSTE REPOSE DANS TON JARDIN !

La vie en *Luxe*

Lux Shop on kolmen nuoren suunnittelijan vaatteita, koruja ja asusteita myyvä liike Helsingin Uudenmaankadulla. Yksi osakkaista on Jyväskylän kielten laitoksellakin vaikuttanut **Katariina Gutthwert** (entinen Laine), joka omistaa liikkeestä kolmasosan. Tarkkaavaisimmat romanistit muistavat Katariinan esimerkiksi muutaman vuoden takaisista Kieltenopiskelijoiden Euroviisuista, joissa hän edusti Astérixia **Dalidan** klassikkokappaleella *Itsi bitsi, petit bikini*. Astérix ylsikin kilpailussa ennennäkemättömän korkealle sijalle, häviten voiton vain niukasti äärimmäisen tiukassa huutoäänestyksessä. Opiskeluajasta Suomen Ateenassa Katariinalla ei ole kuin hyvää sanottavaa: Helsingin yliopiston persoonaton ja kolkko ilmapiiri ei vedä vertoja Philologican kotoisen karulle charmille.

Lux Shopin kaksi muuta osakasta ovat unkarilainen **Andras Hari** ja brittiläis-suomalainen **Victoria Thompson**, joilla on yhteinen vaatemerkki Sohjo. Sohjon vaatteiden ja Katariinan tekemien korujen lisäksi Lux Shopissa myydään muidenkin suomalaisten suunnittelijoiden sekä muutaman ulkomaisen suunnittelijan tuotteita. Liikkeestä löytyy myös Katariinan tuunaamia vanhoja laukkuja ja Pariisista tuotuja kenkiä, jotka nekin ovat saaneet uutta kuosia pintaansa. Suurimman suosion ovat kuitenkin saavuttaneet *yleisurhoollisuusmitalit*, joissa posee-

raavat muun muassa **Coco Chanel**, **Frida Kahlo** ja **Nina Hagen**, vain muutamia mainitakseni. Tilauksesta mitalin saa millä tahansa kuvalla.

Mitalit ja Eiffel-torniriipukset ovat herättäneet huomiota Uudenmaankatua laajemmaltikin. Lux Shopin lisäksi Katariinan koruja on myynnissä muun muassa Tennispalatsissa ja Espoon modernin taiteen museossa Emmassa. Viime kesänä Katariina osallistui myös Taidehallissa järjestettyyn, nuorten suomalaisten muotoilijoiden ja kuvataiteilijoiden tuotantoa esittelevään *Kuohuva muotoilu* -näyttelyyn. Lux Shopin ja omien suunnittelutöiden lisäksi Katariina valmistelee gradua Helsingin yliopiston ranskalaisen kielitieteen laitokselle sekä opiskelee taidekasvatusta Taideteollisessa korkeakoulussa. Tulevaisuudessa Katariina toivoisikin voivansa yhdistää kieli- ja taideopinnot esimerkiksi ranskan- ja kuvataiteiden opettajan työssä. ■

Teksti: Sanna Virta
Kuvat: Varja Siirtola

SONAATTI

www.sonaatti.fi

SOPPABAARI

Väinönkeskuksessa
Puh. 014-449 8001

Palvelemme
ma-pe 11-23,
la 13-23,
su lepäämme